

БЮЛЕТИН

Културно-информационен център на българското малцинство
“Цариброд” – клон Босилеград

Година 6. Брой 30. Февруари 2003 година Безплатен екземпляр

БЮЛЕТИН

Основател и издател: Гражданско сдружение Културно информационен център на българското малцинство “ЦАРИБРОД” Димитровград, Площад на освобождението № 8.

Редакция: Иван Николов, Радко Стоянчов и Александър Димитров. Технически редактор: Новица Божилов.

Адрес: Ул. Маршал Тито № 15, 17540 Босилеград, тел./факс: 017/78 – 254.

Главен и отговорен редактор: Иван Николов.

Печата: Графическо предприятие “Мишич”, Ниш, Земунска 18 тел. 018/715 691.

Ние в новият брак по сметка

Ето че претнахме още една Югославия на историческото бунище. Новата държава сега се нарича Съюз на Сърбия и Черна Гора! Нещо като брак по сметка. Ние в този брак сме нещо като извънбрачни деца. Кое то значи че и по-нататък ще подсмърчаме, гладни, голи и сополиви! Без майтап. Пред очите ни се развива поредното историческо предателство – вече и седмото име на Югославия отива в небитието, а България мълчи, мълчи, мълчи!!!

Българите от Босилеград в момента изживяват най-тежките си дни. Обявените резултати от преброяването на населението показват, че българското малцинство в Югославия продължава да се разпилява. За 11 години – 6000 българи по-малко! “Демократичната” власт на Кошуница по въпроса за българското малцинство очевидно с нищо не се различава от тази на Милошевич, а България е вдигнала поглед високо – към Европейския съюз и НАТО и не само че не успява да защити правата ни, но понякога със своята неадекватна намеса в нашите кокошкарски истории създава допълнителни напрежения сред българските организации.

Четири институции в Босилеград: КИЦ “Цариброд”, “Бюлетина”, КТ “Кодал” и ДСБЮ, които трябва да послужат като база за новите духовни, политически и икономически промени, едновременно са атакувани от всички страни – отвън и отвътре. Напрежението опасно нараства, но никой няма намерение да отстъпи никому. Сърбите не успяха да ни разединят. За това решихме да се разединим сами. За да изпълним желанието им. Тия вътрешни боричканета са чудесна възможност да се отклони вниманието на общественото мнение от неуспехите на управляващата ДСС партия.

Кабелна телевизия “Кодал” е в криза. Отношенията между основоположниците са затегнати. В сръбската преса пише, че спора е между собствениците и абонатите. Така някой иска да предизвика абонатите срещу директора на “Кодал”. Истината е, че спорът е създаден изкуствено между самите собственици, вероятно с външна намеса, знае се и в чий интерес. Сваляйки цената на абонамента, мажоритарният собственик вероятно иска да доведе фирмата пред финансов провал и

да изкупи всичките акции. Това вероятно е най-добрият начин да се елиминират “Планета”, “СКАТ” и другите български канали които стават все по-популярни сред босилеградските зрители. Главната цел е, ако в Босилеград се изгради ТВ студио, да се сложи под такъв контрол, че да не се занимава с професионална журналистика за да не извади на показ мръсното бельо не само на общинската власт, но и на опозицията и другите институции.

“Бюлетина” също е подложен на обстрел. След като пред Общинският съд в Босилеград падна обвинението срещу мен като главен и отговорен редактор по делото с Драган Андонов, Васил Такев заведе друго дело. Отново за “клевета” и “обида”. Някои хора много се обиждат като се погледнат в огледалото.

Клона на КИЦ “Цариброд” в Босилеград засега успя да стабилизира положението си след скандалните оставки на сегашният лидер на ДСБЮ Йовица Костов и Александър Сотиров на членството в Програмния съвет на КИЦ-а. Използвайки радио Босилеград, Костов атакува КИЦ-а и работещите в него с редица неоснователни обвинения, но истинската причина е – засегнат личен интерес. Или опит за овладяване на КИЦ-а отвътре и контрол на дейността му. Целта може да бъде само една – политизиране на дейността на КИЦ-а в полза на определена политическа групировка която дори не е ясно дефинирана. Каквито и да са намеренията на Йовица Костов и Александър Сотиров, атакуването на една българска институция която се занимава изключително с разпространяване на българската култура в Босилеград – няма да им донесе политически точки. Освен сред неприятелите на българщината. Това доста ще свали рейтинът на лидера на ДСБЮ, най-малкото затова, че не умее да си владее нервите, а това не е качество на политик който трябва да представлява едно малцинство.

Общинската организация на ДСБЮ в Босилеград също е в криза. Партията поклекна тъкмо в най-неудобният за малцинството момент – когато държавата се разпада и когато сръбските политически партии в Босилеград губят почвата си. Това очевидно не е случайно – сегашният състав на Общинският съвет на ДСБЮ няма способност да мисли стратегически. Ключките и интригите в самата организация достигнаха върхът на безобразието. В чий интерес може да бъде това? Само на великосръбската политика и властващата олигархия в Босилеград. Едно обаче е сигурно: колкото и лоша да ни е властта – заслужаваме си я.

Иван Николов

Когато врабците се карат за трохи...

(Моят отговор на Йовица Костов и компанията му)

Пише: Иван Николов

Скандалната оставка на Йовица Костов на членството в Програмния съвет на КИЦ “Цариброд” в Босилеград и памфлета който той с разтреперан от гняв глас прочете по радио Босилеград срещу мен, е безсилен опит на един провалил се във всяко едно отношение лидер на ДСБЮ да прикрие падението си – използвайки лидерската позиция да превземе КИЦ-а отвътре, може би и от користолюбие, а по-вероятно – с определена политическа цел. Оставката на Йовица Костов бе последвана от оставката и на Александър Сотиров – (новоизбран председател на Общинският съвет на Гражданският съюз в Босилеград).

Не е никаква тайна – КИЦ-а е мястото където се преплитат различни интереси и мнозина искат да сложат лапата си върху него. Не поради слуховете за големите заплаци. Какви са те – всеки може да провери. И всеки ще се разочарова.

В изказването на Йовица Костов по радио Босилеград имаше толкова демагогия, гадости, полуистини и лъжи, че просто не искам да се спускам на такова низко ниво да му отговарям. И ако ставаше дума за лични отношения, щях да го отмина с презрение. Тука обаче става дума за нещо друго – поредната кампания която сега се води срещу КИЦ “Цариброд”, “Бюлетина”, ДСБЮ, КТ “Кодал” – все институции с решаващо значение за съдбата на българското малцинство. Нищо ново – изживял съм го десетки пъти. С една разлика – този път борбата се води с помощта на вътрешни предатели. Знаем, че схватката ще бъде безпощадна. И я очаквам спокойно, готов на всичко – да отстоя позициите си, или да ме смажат. Но не и да се предам.

В интерес на истината, и в интерес на каузата на която посветих живота си, дължен съм да обясня на читателите на “Бюлетина” моята позиция и същевременно да задам някои въпроси.

Твърдението на Йовица Костов, че в последните години съм се скарал с всички в Босилеград, и с власт, и с опозиция, и че сега и той, горкичкият, е дошъл на ред, е смешен опит да играе ролята на невинна жертва. Колко трогателно! Да, вярно е, аз съм критикувал неспособната власт в Босилеград която не умее да управлява (това всички го виждат), критикувал съм и още по-неспособната опозиция която не е в състояние да я смени. Критикувал съм югославската политика и сръбските политически партии в Босилеград които искат да ни унищожат като малцинство, критикувал съм и българската държава която не съумя да ни защити. Мрази ли ме някой за това? Господа, ако съм прав, признайте го, ако не съм – оспорете ме! Аз само говоря това, което мисля.

Да, вярно е, имам няколко висящи дела за принципно отстояване на свободата на словото и ценностите на демокрацията, в предишната и сегашната власт. Нямам например нито едно дело за нарко-трафик, стопанска престъпност или безотговорно поведение на работното място загрозило имущество и живота на хора и наистина се гордея с това!

Йовица Костов ме обвинява, че съм “рушил” рейтинга на ДСБЮ и че заради мен Иван Григоров, Петър Жижов, Арсо Тодоров, Пене Димитров, Боян Стоев, Асен Михайлов, Александър Чипев, Владимир Харалампиев, Новица Станков и “редица” други членове напуснали ДСБЮ? Първо, ако действително са напуснали ДСБЮ, Йовица Костов вече не е техен председател и не знам кой го е опълномощил да говори от тяхно име? Ако им е адвокат, тогава не е лидер на ДСБЮ. Искам да чуя тяхното мнение по въпроса – страниците на “Бюлетина” са отворени. Искам да полемизирам с тях, къде, кога, и какво съм сбъркал. Каква е моята вина и отговорност. И каква е тяхната. Ако цялата тази “дружина” със всичките си дипломи и докторантури, не е в състояние да се пребори с един Иван Николов – тогава Йовица Костов няма защо да съжالياва за нея!

Да се сравнява моето материално положение с това на семейство Костови е пълна мизерия! Само заслепен от омраза циник може да се гаври по такъв начин с един инвалид човек, какъвто съм аз, който живея в един килер от шест квадратни метра, който издържам болна майка, и който действително се храня в “Моника” – но един път дневно! И работя по 16 часа в денонощие! И всичко това – благодарение на “високия” си пост в ДСБЮ!? А “безработният” шишко Йовица Костов (който никога не е имал никаква полза от ДСБЮ???) с цветущо здраве, който, както сам казва, е сменил досега осем фирми, (не по негова вина, моля ви се, откъде-накъде!), с две къщи в Босилеград, с кола, с мебели, с локал в центъра на Босилеград издаден под наем, с целия си имот в Паралово, с всичките удобства в къщи, с материално обезпечените живи и здрави родители, със съпругата и бебето, е изпаднал в беда – жив да го ожалееш! Защото дипломата не е крава да я издоиш, трябва да се работи, а трудът за някои е божие наказание!

Задавам си въпроса защо Йовица Костов не пое ръководството на КИЦ-а през 1997г.? Защо не пое мястото на Радко Стоянчов през 1999г.? Той и тогава беше все така кадърен, дипломиран, опитен, способен и перспективен. Само че тогава беше опасно и не се знаеше накъде ще потръгнат нещата – защо да си излага главата на опасност? Сега вече е друго. Амбициозният, перспективен и изхитрил се Йовица Костов е по-улегнал и прагматичен. “Некадърниците” Иван Николов, Александър Димитров и Радко Стоянчов оцеляха досега, значи не е опасно, та не е зле човек да се намърда в КИЦ-а. Това е “лежачка” работа, даваш касети и книжки на децата и си свиркаш!

Но за да се постигне тази цел, трябва да се превие главата на този Иван Николов, на Треперската фамилия и хората от Програмния съвет на КИЦ-а, те трябва да се натиснат, да се компрометират като хора, да им се измислят всякакви обвинения, да им се стовари отговорност включително и за 1300 “сърбина” в Босилеград и за 6000 изчезнали на последното преброяване българи, да се измислят несъществуващи нарушения на правилници, да се измислят сексуални афери, да се измислят глупости за микробуса, за видеостената... Да се стовари цялата вина върху Иван Николов за неуспехите на ДСБЮ, да се злепостави той в България, че КИЦ-а нищо не прави, че няма посетители, че няма резултати; значи, заслужил е да му се отрежат финансите и ако може да се пренасочат към славната “дружина” от тайните среднощни седенки на “Воденици” и “Магурка”? Всичките до един успешни борци и патриоти за правата и интересите на българското малцинство които сега си направиха и “Матица”. На българите в Сърбия. С авторитетни хора – все служители на бившата система. Хора с биографии – които бягаха като зайци щом паднаха първите бомби на НАТО, а като се завърнаха на вълшебен начин се сдобиха с по 20 – 30 000 ДМ и сега отново им е виновен Иван Николов! Защото Иван Николов е тяхната нечиста съвест който много добре помни

“героите” които го хвърлиха в тази безмилостна борба за правата и интересите на българското малцинство, а те при първата опасност ловко се изплъзнаха настрана и се спотаиха.

Не, не съм забравил, че в Общинският съвет Лидия Жижова, Миле Ненов, Анани Ненов, Велин Стоичков и Йовица Костов са мнозинство. Как ще забравя когато и аз създавах чудовището което сега иска да ме глътне. Но не ми пука от тях. Ако аз като “партиен функционер” с денонощната си работа в КИЦ-а, с контактите си с хората, с децата, с младите, с изкачването на пети етаж на патерици по българските и сръбските министерства, по конференции, по рейсове, по влакове, с коли, със самолети, с монашеския си начин на живот съм “свалил” рейтинга на ДСБЮ; с какво ли Йовица Костов, Миле Ненов, Велин Стоичков, Анани Ненов, Лидия Жижова и “редица” други успяха да го “покачат”? С високите стопански резултати в “Бор” и Млекоминци където Йовица Костов беше технически директор? В “Автотранспортното” където Миле Ненов също беше директор? В общината, където Велин Стоичков беше секретар? В кухнята на “Бор” където Лидия беше готвачка? С какво? С взетите на безценница апартаменти, с митницата, с шамарите на пътниците, с постоянните политически диверсии в ДОС и ДСБЮ... Да изброявам ли още? Ето това е рейтингът на ДСБЮ, и личния рейтинг на лидерът Йовица Костов, на неговата “смелост”, “упоритост” и “издръжливост”. Именно заради “рейтингите” на такива хора, които издигат българщината над способността си, сръбските над малцинствените интереси, личните над общите интереси – ДСБЮ вече дванайсет години не може да постигне политически успех. И все някой друг им е виновен, “удбата”, КИЦ-а, “Треперците”, “Бюлетина”, “Кодал”...

Да точно е, постиженията на ДСБЮ не са големи. Не са и малки в исторически план. Но не е честно отговорността за политическите неуспехи на ДСБЮ да се стоваря върху КИЦ-а и моята личност. Все пак КИЦ-а е неправителствена, а ДСБЮ – политическа организация. КИЦ-а постепенно подготвя общественото мнение за политическата победа на ДСБЮ, но ДСБЮ в момента не е способен да използва възможностите на КИЦ-а. Именно заради неадекватните хора които го превърнаха в политикантски клуб. Точно е, че ние не постигнахме почти нищо в сферата на образованието, вероизповеданието и т.н., но кой е виновен за това? Мая Николова ли? Къде е отговорността на представителите на ДСБЮ във временния общински съвет, къде е отговорността на сегашния представител на ДСБЮ в Общинското събрание? Къде е отговорността на небеизвестния Пене Димитров без когото не може да се замисли никаква комисия или заседание по български език? И затова ли е виновен Иван Николов и “Треперците”? Те поеха риска и увеличихаха българските ТВ програми по КТ “Кодал” от две на седем. Аз също поех риска и вече пет години с колегите си денонощно работя за разпространяването и развитието на българската култура сред българите в Босилеград. Въпреки натисците, заканите, преследванията... Часовете по български език все пак не са в компетенциите на КИЦ-а.

Оставката на Йовица Костов и Александър Сотиров и войната която те обявиха на КИЦ-а, е мотивирана от засегнати лични а не принципни интереси. Защото, ако един от тях беше избран за секретар – нямаше да има “никакъв” проблем. КИЦ-а щеше да се превърне в един от десетината политикантски клубове в Босилеград, какъвто е ДСБЮ в момента, аз щях да бъда принуден да си подам оставката, а “Бюлетинът” щеше да бъде закрит. Правилно преценявайки обстановката, членовете на Програмния съвет изхождайки точно от “увеличеният” напоследък “рейтинг” на Йовица Костов избраха второто решение. Като виден лидер и “демократ” той не можа да се примири с едно демократично взето решение и реши да напусне. Пет минути след това вече беше в клуба на “Магицата” и там истерично крещеше. В следващия момент почна да ни изпраща закани и обиди по мобилния телефон, на мен, на другите хора от Програмния съвет. Жена му почна да ни крещи по телефона. На другия ден Йовица Костов излезе с двете си писма и памфлета по радиото. Всичките ни опасения се потвърдиха и сега съм абсолютно убеден, че Програмния съвет на КИЦ-а в Босилеград за момента е взел правилното решение.

Въпреки че се получи една много неприятна ситуация. Но беше крайно време да се изхвърли мръсното бельо. Вярвам, че в този процес на вътрешно превиране и КИЦ и ДСБЮ ще излезнат наистина с увеличен рейтинг. Че босилеградските политиканти, любители на греяната ракия и киселото зеле, и хлевоустите махленски кафеварки ще замлъкнат завинаги. На мен съвестта ми е спокойна – всичко което правех в живота си – правех го за другите, не за себе си. От човеколюбие, не от користолюбие.

Не че съм застрахован от грешки. Най-големият ми грях е, че изхождайки от принципни съображения допуснах в ДСБЮ да влезнат хора които сега ми искат главата. Вторият ми грях е, че знам много за тяхното минало, но понякога премълчавам някои неща. Третият ми грях е, че

навлязох в “забранената” зона – някои дворцови интелектуалци не могат да ми простят книгата “Българите в Югославия – последните Версайски заточеници”, независимата позиция на “Бюлетина”, отказа да се свивам пред директивите на “мнозинството” съставено от дребни душици и ловци на банкноти – всичко това заедно и ред други дребни неща, доведоха до атаката на Йовица Костов и компанията му срещу мен.

Йовица Костов срещу Иван Николов

Аферата “Йовица Костов” започна така. Секретарят на КИЦ-а Александър Димитров се ангажира с изграждането на кабелната телевизия “Кодал”. От март до октомври 2002г. кабелната телевизия в Босилеград е факт. От общо 25 канала 7 са български. През това време Мая Николова го замества на доброволни начала в КИЦ-а главно на дежурства. С усилията на всички заедно, КИЦ-а нормално функционира и изпълнява програмата си през цялата година. След като Александър Димитров става директор на Д.О.О “Кодал” неговото място в КИЦ-а е овакантено. За това място претендират Йовица Костов, Александър Сотиров и Мая Николова. Има предложения и за Лидия Жижова.

На 22 януари на извънредно заседание на ОС на ДСБЮ в Босилеград Йовица Костов, Миле Ненов, Анани Ненов и Лидия Жижова вършат натиск върху Иван Николов на вакантното място да бъде назначен Йовица Костов. Не приемайки натиска, Иван Николов демонстративно напуска заседанието.

На 25 януари заседава Програмния съвет на КИЦ в Босилеград. След разискванията, от тримата утвърдени кандидати Йовица Костов, Александър Сотиров и Мая Николова с тайно гласуване е избрана Мая Николова. Йовица Костов и Александър Сотиров протестират. Два дни след това Йовица Костов си подава оставка на членството в Програмния съвет на КИЦ-а поради “...недоволство от досегашната работа на работещите в КИЦ-а” и “... недоволство от взетото решение на Програмния съвет”. Същевременно, Йовица Костов и Миле Ненов се обръщат с писмо до Небойша Иванов председател на Управителния съвет на КИЦ-а в Димитровград. Писмото е подписано още и от Лидия Жижова, Анани Ненов и Велин Стоичков. Съдържанието и на двете писма е излъчено по радио Босилеград. Иван Николов отговаря с демант. Два дни след това, Йовица Костов директно в ефир чете писмо от 6 страници (в което изброих 72 граматически грешки!) в което напада КИЦ, Иван Николов и Радко Стоянчов със следните обвинения и констатации:

Че срещу Иван Николов са заведени дела пред Общинският съд в Босилеград за клевета; че се е скарал и с власт и с опозиция; че Мая Николова работела “на черно”; че Иван Николов руши “рейтинга” на ДСБЮ; че заради него Иван Григоров, Петър Жижов, Арсо Тодоров, Пене Димитров, Боян Стоев, Асен Михайлов, Александър Чипев, Владимир Харалампиев, Новица Станков и “редица” други напуснали ДСБЮ; че Йовица Костов е безработен, а Иван Николов “няма финансови проблеми и секой ден добре се храни в ресторанта “Моника”; че Иван Николов и Радко Стоянчов използвали “високите си постове в ДСБЮ за да се доберат до работа; че микробуса на КИЦ бил регистриран като частна собственост на Иван Николов; че “некои” от тях обиколили Европа; че КИЦ-а има все по-малко посетители; че КИЦ-а е отговорен че 6000 българи се декларирали по-малко на преброяването и се увеличил броя на “сърбите”; че КИЦ-а няма “статутарни акти”; че Иван Николов никои не го подкрепя; че рейтингът на Йовица Костов “сред членовете на ДСБЮ и сред гражданите на Босилеград расте,” че самият той бил “упорит”, “смел”, и “издръжлив” въпреки че “не си придава ролята на партиен идеолог” или “баща” на малцинството и “не съм поет, ниту писател, не съм голям човек, така че каквото и да се случи с моя партиен пост, няма да го почувствам като трагедия, а като олеснение и подобрене на личното щастие и семейния си живот.”

На 04. 02. 2003г. и Александър Сотиров си подава оставката от членството на Програмния съвет на КИЦ-а. Преди това е избран за председател на Гражданския съюз в Босилеград и е член на “Матицата на българите в Сърбия”.

Димитър Димитров

Кацнала “Матица” на трънка!

Пише: Иван Николов

След дълбокия зимен сън “Матицата на българите в Сърбия” на Пене Димитров започна да шава. Засега работни пчели около нея няма. С първите слънчеви дни около кошера ѝ почнаха да прелитат някои белогъзи търтеи от бившата Държавна сигурност и някои позастранили бивши членове на ДСБЮ и други сръбски партии. От време на време и от София пристигне по някое министерско бръмкало. Из Босилеград витаят слухове, че през март се очаква да излети първият рояк и да тръгне на паша.

През август миналата година Пене Димитров заяви, че “Матицата” ще бъде коректив на КИЦ-а и ДСБЮ. Като видяхме кой курдисва самата “Матица” – все “видни” хора от времето на социализма – веднага ни стана ясно като каква “корекция” ще бъде това. През януари т.г. се изяви един план за “коригиране” на дейността на КИЦ-а и на моя милост, от тук нататък – каквото господ даде. Вече изразих всичките си съмнения и опасения по отношение на самата “Матица” в “Бюлетин” 26 от август 2002г. Сега искам да споделя още някои мисли с читателите на “Бюлетина” за “Матицата на българите в Сърбия”.

Не разбирам как “Матицата на българите в Сърбия” може да бъде българска организация, когато вече самата дума “матица” не е българска дума. Някои филолози ще възразят, че това е старобългарска или старославянска дума и че означава “майка”. Добре де, как самата Сърбия може да ни бъде майка, когато е машеха?!

Освен това, много ме впечатляват лицата които засега я оглавяват и се навъртат около нея. От гледна точка на натрупаният дванайсетгодишен личен опит в ДСБЮ и нещастните познания с някои от тях, си правя съответните изводи.

По времето когато за назначаването на един най-обикновен селски пъдар беше задължително да се иска мнението на Партията и органите на Държавна сигурност, Пене Димитров беше не друго, а педагогически съветник по български език при Междубщинния завод “Вранье” във Враня и Републиканския завод в Белград!

Защо точно той? По това време е имало и други добри познавачи на българският език които са завършили образованието си в София, но на тях Партията на чело с техния обичан Тито не им е имала доверие, защото, нали, те са завършили образованието си в София, и са могли да се окажат внедрени вражески елементи прехвърлени през границата за да се инфилтрират в нашите редове, и да застрашат суверенитета и териториалния интегритет на СФРЮ, нашият самоуправителен модел на социализма, братството и единството на нашите народи, а са могли също така, да възпитават децата в духът на великобългарският национализъм и шовинизъм.

За да се предотвратят такива изненади, органите на Партията и на Държавна сигурност назначават на такива възлови места проверени кадри – верни на Партията и Тито, които ще изпълняват директивите и решенията на висшите партийни форуми.

Пене Димитров тогава е идеален образец на млад комунист. Председател на Съюза на социалистическата младеж в Босилеград, млад, наперен, костюмиран, с червена вратовръзка на бяла риза, със здрава парадна стъпка – хубавец като стамбулец! Пък е и от село Лисина, откъдето е и по-голямата част на общинската номенклатура в Босилеград. На първо място вуйчо му, Любен Рангелов, председател на общината със свитата: Асен Лазаров, Иван Лазаров, Стойне Иванов, Борис Костадинов, Никола Димитров, Вене Велинов – все проверени обществено-политически и партийни кадри!

През 1987г. Партията решава да наложи “двуезиковият” модел на обучение, т.е. българският език да се вземе из училищата. Не съм срещнал никакво писмено възражение по този въпрос от страна на Пене Димитров. Възразяват някои съвсем обикновени хора от Белуг и Долно Тлъмино, но той, (и не само той) – мълчи като залеян! И бавно изкачва стъпалата на комунистическата хиерархия. Става директор на Културния център в Босилеград. През 1989г. по времето когато Милошевич вече вилнее на Газиместан и великосръбската националистическа истерия тресе сръбското общество, Пене Димитров организира самодейна театрална група която с помощта на сръбски режисьор готви театралната пиеса “Косовски бой”. Целият тогавашен

босилеградски интелектуален елит играе в нея. Маса хора се бият за билети. Гръмко отекват клетвите на цар Лазар: “Ко је Србин и српскога рода, а не дошо на бој на Косово...”

O, tempora, o mores!

Комунизмът отива в небитието, комунистите еволюират в яростни сръбски националисти. Включително и тия от българското малцинство. Създава се ДСБЮ. Инициативата тръгва от Белград и Ниш. Българската следа в началото едвам се забелязва. Има хора които идеята за ДСБЮ прегръщат с чиста душа и идеализъм. Има и такива които са дошли по задача.

По това време Пене Димитров се колебае – още не може да си оправи политическото определение. Има претенции да става председател на Демократичната партия, но Драган Андонов го изпреварва. Звездата му започва да изгрява през 1994г. когато го освобождават от длъжността педагогически съветник по български език. Намерил се вече отвън, започва да разобличава и критикува двуезиковият модел. Преместват го от работа от Босилеград в Горна Лисина уж затова, че е придружавал групичка от 6 деца на българското Черноморие. В ДСБЮ тогава имат нужда от публицитет и максимално политизират случката.

Възобновява членството си в ДСБЮ по времето на председателстването на Петър Жижов, а след него членската му декларация вълшебно се появява и изчезва от архивата на ДСБЮ!

При създаването на КИЦ-а отказва да стане член на Програмния съвет. След две години пък иска да започне щатна работа в КИЦ-а! Иди та му вярвай!

Вече на зряла възраст, хваща го мерак да запише специализация в София и започва упорито да се навърта около влиятелни хора от Агенцията за българите в чужбина, Министерството на образованието и Външно министерство. Желанието му се изпълнява. Лека-полека си плете кошницата. Интересът му за България и българщината се увеличава след като двете му дъщери отиват да следват в България! Със своите чародейни способности той, с още един свой приятел, (който е приказка за себе си), решава кой може и кой не може да се запише да следва в България. Така изпищяха няколко младежи и девойки в Босилеград, защото родителите им си имали някакви кокошкарски разправии с Пене Димитров.

Югославия се разпада. Пене Димитров остава извън политическите кипежи които из основи разтърсват босилеградското общество. С учителската си заплата, и тази на жена му, той солидно се обзавежда, и прави дълги концентрични пътешествия по маршрута София – Цариград – Белград – Босилеград – София.

През миналата година, заедно с Миле Присойски, Ванче Богоев, Васил Станчев, Александър Младенов, Слободан Цветков, Иван Григоров и др., той оповести създаването на “Матица на българите в Сърбия” – по модела на някои малцинства от Войводина създаден по Титово време от органите на Държавна сигурност. Липсва му нужният авторитет и приятелите му от Министерството на образованието в София му присъждат наградата “Паисий Хилендарски”. Заслугата е смешна – организиране на курс по български език в София на който идват 8 души учители от Босилеград!

Защо Пене Димитров и компанията му създадоха “Матицата”, и нужна ли беше тя на българското малцинство точно сега? По времето когато остатъчна Югославия е обхваната от процес на разпадане и когато българското малцинство има идеалният исторически шанс да се избори за политическа автономия с която проблемите на българското малцинство да бъдат решени така както са решени за малцинствата в развитите европейски страни, Пене Димитров и компанията му, създават “Матица” точно по времето когато други такива “Матици” във Войводина се оказват остарели и никому ненужни. Историята ще прецени всичката вредна роля която “Матицата” тепърва трябва да изиграе в размиването на проблемите на българското малцинство, но ще бъде късно!

При положение, че българското малцинство има ДСБЮ, който въпреки всичките си недостатъци характерни за малцинствени партии в условия на преход, разпадане на държавата, и тежко историческо наследство, е партия която има и немалко заслуги за оцеляване на българското малцинство по време на гражданската война в Югославия – кому бе нужна “Матицата”, точно по това време и точно от хора които са морални виновници за катастрофата на българското малцинство?

За всеки който добре познава ежедневието и проблематиката на българското малцинство в Югославия всичко е ясно. “Матицата” е средството и начина да се неутрализира дейността на КИЦ-а в Босилеград създаден с подкрепата на българската държава за да отстоява българската култура и ценностите на демокрацията.

Имайки предвид характера на държавата и политическите процеси които се развиват в самата Сърбия това никак не ме изненадва. Изненадва ме поведението на някои недораснали служители на Министерството на образованието и науката от София които при посещението си в Босилеград, два дни се разхождаха ръка под ръка с “Матицата” без дори да имат смелостта да погледнат към КИЦ-а. За всеки от нас беше ясно, че става дума за предателство.

Не е нито пръв, нито последен път да ни забиват нож в гърба!

КТ “Кодал” – кой иска да я контролира?

Пише: Александър Димитров

Телевизията е последното нещо което една власт може да изпусне из ръцете си. Знае се, че оня който контролира медийното пространство, контролира и властта. Затова никак не ме учудват всичките открити и подмолни нападки насочени срещу “Кодал” и специално – срещу мен. Борбата за “Кодал” е борба за политически и икономически промени в Босилеград, за възстановяване на културата на българското малцинство и съвременните демократични ценности – с една дума, борба за по-добър и по-свободен живот. Това е борба между миналото и бъдещето, между свободата и тиранията, между насилието и правовата държава.

След статията в “Блиц” в която авторът се опита да представи проблема тенденцизно и едностранчиво, отправих реагиране което беше публикувано в “Блиц” със съкращения. Използвам възможността чрез “Бюлетина” да представя цялото реагиране по този повод.

Причината за кризата в “Кодал” не е никакъв реален спор между собствениците и абонатите. Този спор беше създаден изкуствено, а причината е една групировка от около петдесетина души, които, използвайки методите на застрашаването и позициите в местната власт, искат да контролират телевизията за да могат по-лесно да прикриват своите политически неуспехи, да налагат волята си и да избегнат отговорността пред обществото.

Искам да припомня, че опитите за обструкция на изграждането на кабелната телевизия бяха много силни още от самото начало. В това особено се изтъкна общинската ДСС власт в Босилеград на чело с Владимир Захариев и сателитните институции които са винаги с общинските власти. Използваха се всички средства: от закани по телефона, нелоялна конкуренция, всевъзможни инспекции и т.н само и само да ни накарат да се откажем от изграждането на кабелната телевизия. Екипът на Д.О.О. “Кодал” достойно изнесе всички тези изкушения. Виждайки, че са загубили началото на битката, нашите противници после лесно се прехвърлиха на страната на абонатите и приеха условията на договора за приключване към мрежата.

Не успявайки да разбият “Кодал” отвън, те смениха тактиката и тръгнаха с много по-ефикасна и дългосрочна стратегия на разбиване отвътре. Този метод е характерен за нашите условия и успява 90-процентово. Това е улеснено и от обстоятелството, че общината ни е бедна, а хората са изплашени и подложни на манипулации. Допълнителен проблем е това, че в Босилеград живее българско малцинство и медийният контрол е от решаващо значение за провеждане на асимилационната политика на която са подложени нашите съграждани.

Първоначалният договор на основоположниците беше да се създаде независима телевизия за да може на гражданите да се даде обективна информация за всичко, а те самите да извличат заключенията си. От както започнахме подготовките за изграждане на местно телевизионно студио което трябваше предимно да се занимава с общинските проблеми, нещата изведнъж се усложниха.

В “Блиц” пише че 830 абонати се страхуват за бъдещето на кабелната телевизия. Те няма от какво да страхуват докато слушат разума и сърцата си. Но от оня момент когато допуснат да бъдат използвани като жертви за осъществяване на чужди намерения, ние нищо не можем да им гарантираме

Към края на 2002г. КТ “Кодал” има 838 абонати с възможност да се увеличат на около 920. С оглед на конфигурацията на терена, цената на абонамента беше най-ниска в страната. Поскъпването причинено от увеличените разходи и частично от липсата на опит, беше добре дошло за нашите противници. Дълго мислихме и на 10. 10. 2002г.(има Протокол от заседанието), с

техническият директор Дарко Спиридонов и с устното съгласие на мажоритарния собственик Никола Стоянчов, се разбрахме цената на месечния абонамент да се увеличи на 180 динара. Честно се извинихме на нашите абонати и им обяснихме причините за поскъпването. За два месеца повече от 500 абоната приеха цената и подписаха анекса на договора. Две трети от абонатите ни оказаха доверие и се съгласиха с поскъпването. Когато повярвахме, че проблемът с увеличението на цената е зад нас, се появиха нови проблеми.

В “Блиц” също така пише, че абонатите не са съгласни с причините за поскъпването. От чие име говори автора, когато с цената, с избора на програмите и качеството на услугите се съгласиха две трети от абонатите? Защо Методи Чипев, Панайот Дойчинов, Иван Рангелов и Владимир Захариев трябва да налагат своята воля на останалите 800 абоната на “Кодал”? Това че на тях не им харесват българските и хърватските програми си е техен проблем. Избора от 25 програми дава широка възможност за личен избор.

От тримата акционери се споменава само моето име така че от това може да се види и крайната цел.

Искам да припомня, че Босилеград пръв се сдобил с кабелна телевизия в южноморавския регион. Много по-богати общини все още нямат или тепърва ще изграждат своите кабелни телевизии. За съжаление, това не се оценява нито от общината нито от една част от абонатите. Вместо признания – срещу нас се водят дела, вместо тържествено откриване, ние сме по-близо до закриването. Не е ли по-добре общината да се занимава с икономическите проблеми на населението и спазването на правата на малцинството, а не да се меси в работата на частно предприятие?

В интерес на истината искам да призная напрегнатите отношения между самите основоположници. Мажоритарния собственик живее далече от мястото на събитието, и това изкусно се използва от вече споменатите структури с разни клюки и лъжи да се нарушат отношенията между самите основоположници.

През втората половина на февруари предстои заседание на Управителния съвет на фирмата на което трябва да се разгледат всички проблеми и евентуални решения за което обществеността ще бъде информирана на време.

Вместо да ни изпишат веждите, накараха ни да си вадим очите!

Кои са заслугите на Пене Димитров в областта на образованието и обучението на български език извън границите на България за получаване на отличието “Паисий Хилендарски”?!

Пише: Дешка Георгиева

Във в. “Братство” брой 1923 от 22 ноември 2002 година прочетох, че професор Пене Димитров, преподавател по български език и литература в ОУ “Георги Димитров” в Босилеград е носител на отличието “Паисий Хилендарски”, което присъжда Министерството на образованието и науките на Р България и националният институт по образованието от София.

Отличието, както изтъква и наградения се дава на просветни деятели извън границите на България, които имат заслуги в областта на образованието и обучението по български език и литература. Аз, от една страна много се зарадвах, че между нас има толкова много трудолюбиви хора, но от друга се запитах, дали наградата е отишла в истински ръце?

Всички знаем, че всяка награда (малка или голяма) радва и изпълва душата на човека само тогава, когато е заслужена с истински труд. Има една пословица, която гласи: “Най-сладък е плода от своя труд”. Плода, който е получил проф. Пене Димитров е сладък, след като се хвали с него, но от кой труд и за коя заслуга, когато знаем следното:

Професор Пене Димитров от 01. 02. 1985 година до 31. 08. 1986 година и от 07. 11. 1989 до 01. 03. 1994 година е бил педагогически съветник по български език при Междообщинния завод

“Вранйе” във Враня и Републиканския завод в Белград с постоянно жителство в Босилеград. До 1986 година учебният план и програма в ОУ “Георги Димитров” в Босилеград се е реализирал на български език. В един Протокол от ноември месец 1986г. педагогическия съветник – Пене Димитров дава следната оценка за качеството на тогавашното образование:

“Качеството на обучението при някои преподаватели, както от начално така и от предметно обучение е равно на нула, а свидетели за това са педагогическите съветници. Резултатите са едни и същи и от второ, и от трето посещение, а училището срещу такива не превзема никакви поправителни мерки. Те от една страна опетняват цялото образование, а от друга живеят за сметка на другите. Неодържаните часове реализират формално с 20-30 минути и то с група ученици, понеже СИЗ за основно образование за неодържани часове намалява материалните средства”.

От учебната 1987/88 година в ОУ “Георги Димитров” в Босилеград, а в Димитровград от 1983/84 година е приложен модела за двуезиково обучение. Изготвен е и Елаборат, в който е посочен определен брой часове по Природа и общество, Природознание, Обществознание, Изобразително изкуство, Музикална култура, История и География за реализиране на български език, а всички останали на сръбски. За тази цел Завода за учебници и учебни помагала от Белград е изготвил през 1989 година учебник с методически единици за реализиране на български език.

Защо педагогическия съветник – Пене Димитров не е наложил този учебник да се използва в образователно-възпитателна работа?

В Елабората е посочена и педагогическата цел, която гласи: “Педагогическата цел, от една страна е да се изпроба модела на двуезиковото обучение в една среда, а от друга да се предотврати изкуственото деление на учениците по национална принадлежност”.

За какво деление по национална принадлежност е имало нужда след като през тази учебна година от общо 140 ученика записани в I клас само 6 са били от сръбска националност, чиито родители са били на временно пребиваване в Босилеград предимно по служебна длъжност? След завършването на I или II клас те са напускали училището и са се връщали в родния си град, а нашите ученици са продължавали образованието в Босилеград. Такова е положението и днес.

Времетраенето на Елабората е било 4 години. За този четиригодишен срок са били подложени на проверка новите учебни съдържания, методи на работа, учебните помагала и целия педагогически персонал изпълняващ образователно – възпитателната работа, а компетентните лица са давали оценка за постигнатите резултати.

Каква е била заключителната оценка на тогавашния педагогически съветник по български език Пене Димитров за педагогическата цел на Елабората, за качеството на обучението при някои преподаватели и изобщо за цялото двуезиково обучение, след изтичането на четиригодишния срок, а и след това до 1994 година? Сигурно не е била равна на нула, както в Протокола от 1986 година, след като този модел съществува и до днес, а ако е равна на нула това означава, че на него не му харесва нито образование на български, нито двуезиково. Интересен е и въпроса какво той лично е предприел за подобряване на качеството на това образование, и с какво е помогнал на своите колеги?

Като голям “борец” за правата на малцинството в областта на образованието на майчин език, въз основа на Закона за основно образование чл. 5 при записването на своите дъщери в I клас, той не се е изяснил те да получат основно образование на български език, а двуезиково, понеже не е знаел къде след това ще продължат образованието си, дали в Р Югославия или в Р България, а сега и двете учат в Р България и получават стипендия.

В своя шестогодишен трудов стаж като педагогически съветник по български език, той е само критикувал другите как нищо не работят.

От учебната 1994 година професор Пене Димитров е редовен преподавател в ОУ “Георги Димитров” в Босилеград. Като специалист по български език и литература той до сега се е “изтъкнал” в следното, за което заслужава “похвали и отличия”:

- от години наред той не изготвя глобален и оперативен план и програма по български език, а при евентуална проверка той ги фотокопира от “по-необразовани” колеги от него;

- години наред не пише Дневни подготовки за редовно обучение, за които са му предвидени 10 часа седмично от общото четиридесетчасовно работно време;

- не се залага върху самостоятелно изготвяне на дидактически материал по български език и прилагане на нови методи в обучението;

- често му се случва на една и съща дата да провежда часовете в основното училище и да се намира в София, или на някое друго пътешествие;

- поради отсъствие по различни причини neodържаните часове или направо записва в Класната книга, или реализира формално с по 20-30 минути с група ученици по “модела” на своите колеги, които е критикувал когато е бил педагогически съветник;
- винаги е отказвал да ръководи някой кръжок;
- негови ученици никога не взимат участие в училищни тържества, нито пък в декламаторски състезания;
- негови ученици не сътрудничат в детския в. “Другарче”;
- винаги е отказвал да помогне на своите колеги – начални учители, когато са търсили от него помощ отнасяща се до български език;
- темата: “Изменяеми и неизменяеми части на речта”, която му е определена за практическо предаване на учителски актив, вече 3 години “втасва” и чака своето реализиране;
- преди 3 години отказа да вземе участие при изготвянето на Сборници с четива за извънкласно четене по български език от I –VIII клас, по предложение на Завода за учебници и учебни помагала от Белград;
- през пролетта на 2002 година отказа да вземе участие при довършването на Програмата за български език като майчин, като изяви първо да му се заплати;
- в своя 25 годишен трудов стаж той не е взел участие при изработване на някой учебник или учебно помагало по български език и литература.

Може би, голямата заслуга в областта на образованието на майчин език, за която е получил отличието “Паисий Хилендарски” се състои в това, че “сам” е изготвил Програмата за български език като майчин, както се е и похвалил на едно събрание в София, на което е присъствал без покана и е говорил “врели некипели”, с цел изграждане на добра репутация, обогатяване на специализацията си с лъжлив материал и получаване на стипендия. Искам да напомня, че от 20. 05. 2002 година списъка на всички участници в изготвянето на Програмата заедно с нея и Иск за провеждане на летни и зимни семинари се намира в Министерството на образованието и спорта в Белград.

Професор Димитров подчертава и следното: “много по-драга би ми била наградата от сръбското Министерство и тези заслуги в образованието ми да бъдат признати тук, в Сърбия, в държавата, в която живеем”, но той не знае, че Министерството не присъжда награди, похвали и отличия за критики отправени по мой адрес, как нищо не съм направила и не правя за образованието на майчин –български език.

Не съм от хората, които обичат сами да се хвалят за своите постижения, но сега просто се налага да припомня на проф. Пене Димитров какво съм направила за обучението на български език в тригодишния си трудов стаж като педагогически съветник по български език:

- а) през 1999 година взех участие при съставянето на Сборник с литературни текстове за извънкласно четене по литература за VI клас, в две части който издаде Завода за учебници и учебни помагала от Белград;
- б) бях рецензент и езиков редактор на Сборника за V клас;
- в) през октомври 2000 година организирах провеждане на семинар по български език в ОУ “Моша Пияде” в Димитровград;
- г) през януари 2001 година проведох семинар в ОУ “Георги Димитров” в Босилеград на тема: “Фонетичната система на българския книжовен език”;
- д) през месец май 2002 година държах предаване в ОУ “Георги Димитров” в Босилеград на тема: “Оценяване на учениците – постоянен проблем на преподавателите;
- е) при изработването на Програмата за български език като майчин, взех най-голямо участие;
- ж) през 2002 година бях езиков редактор на читанката “Мила дружка” за I клас, която наскоро излезе от печатницата, а също така бях рецензент и езиков редактор на читанката за VIII клас и Граматиките за V и VI клас, които наскоро ще бъдат отпечатани;
- з) на 20. 05. 2002 година отправих Иск до Министерството на образованието и спорта в Белград, въз основа на който се проведе летния семинар по български език в София;
- и) през октомври 2002 година преведох от сръбски на български двуезиковите Класни книги за основно образование;
- й) сътруднича във в. “Другарче”;
- к) в скоро време ще бъда рецензент на Граматиката за Гимназия от I –IV клас;

л) по мое предложение ще започне през тази година изготвянето на Работни тетрадки по български език от I – VIII клас, където ще взема най-голямо участие;

м) сега работя върху снабдяване на училищните библиотеки с прочетна литература по новата Програма, а медиатеките с визуални и аудитивни нагледни средства.

Професор Димитров в своя 25 годишен трудов стаж за обучението на български език и популяризирането на българската литература е изготвил само Програмата за VIII клас и нищо друго. Понеже наградения познава себе си и знае своите заслуги, затова и сам си признава като казва: “Мисля, че може би не съм оправдал напълно наградата... това е може би още едно допълнително задължение в бъдеще още повече да се залагам за...”

Ние също мислим, че изобщо не е оправдал наградата и в бъдеще трябва много повече да се залага за изпълняване на своите учителски задължения, а не да “обира маслото на избитото мляко”, понеже най-добър пример е личният пример.

На Вас, драги читатели, остава да прецените, дали наградата е отишла в истински ръце, кои критерии е изпълнил наградения и дали има място за хвалба?

Докога, някои хора ще си служат с лицемерие, заради собствен интерес?!

Сръбският Бог не разреши коледни пакетчета

Пише: Иван Николов

Коледните и новогодишните празници тази година в Босилеград започнаха със скандал. КИЦ “Цариброд” в Босилеград и Столична община София бяха организирали коледна и новогодишна музикална и забавна програма с новогодишни пакетчета за босилеградските деца. В очакването на събитието пред хотела в Босилеград на 29 декември 2002г. вечерта се бяха събрали около 300 деца и родители.

Един час преди да започне програмата по телефона ми се обади тревожният глас на г-жа Милка Рускова началник отдел “Културни институти” при Столична община и ми каза, че сръбските митничари на ГП “Рибарци” не им разрешават да прекарат коледните пакетчета. Веднага ми беше ясно, че по този начин “сръбските патриоти” искат да развалят тържеството. Явно никак не им харесва честването на Коледа по българският календар. Направихме последни усилия при шефа на митницата и кмета на Босилеград да спасим положението, но разбрахме, че този път няма да стане. Пакетчетата бяха задържани на митницата, гостите от Столична община дойдоха в Босилеград разтревожени и изумени как е възможно такова нещо. Решихме все пак да проведем програмата макар и с два часа закъснение. Около стотина деца въпреки студа, упорито чакаха. Певицата Джина и дъщеря ѝ Мартина, и двама фокусници изпълниха програмата си и децата истински се забавляваха, но бяха лишени от детската тръпка да си получат коледни пакетчета.

Всички бяхме изнервени и потиснати. В ресторанта на хотела председателя на сдружението “Нашинец” с бира в ръка злобно се хилеше и очевидно се радваше, че събитието се провали. Няколко други провокатори подхвърляха нещо за “некадърността” на организаторите. Г-жа Милка Рускова и г-жа Петя Йотова упорито настояваха да се срещнат с кмета Владимир Захариев и шефа на митницата. Не виждах никакъв смисъл от това, но все пак, направихме всичко което бе по силите ни. Шефът на митницата безследно изчезна, а кмета го намери в къщи. Г-жа Рускова се срещна с него и поговори около половин час. Не я попитах за впечатления.

Същата вечер алармирахме Външно министерство и Съюзното управление на митниците. Пуснахме информация до БТВ и тя беше излъчена по вторите новини в 23 часа. Югославския посланик в София бил извикан във Външно министерство и му била връчена протестна нота. Рано сутринта, кметът Владимир Захариев дойде в КИЦ-а и предложи услугите си пакетчетата да бъдат прекарани. Заблагодарих се на “разбирането” му, но отказах да се възползвам от помощта. След малко ме срещна и шефа на митницата и също предложи услугите си проблемът да бъде решен. И на него му отказах.

Бях страшно изнервен и отвратен от всичко това. Питам се докога кмета ще изиграва ролята на местен шериф от Дивия Запад? Има ли закон в тая страна? Как мислят тия хора с такова бабитско поведение да станат част от цивилизования свят и кога ще излезем от кризата?

След два дни с микробуса на КИЦ-а отново преминахме митницата с цел да прекараме спрениите коледни пакетчета. Този път сръбския митничар едва-едва надникна в микробуса и ни пусна. На другия ден направихме списък на социално слаби деца и им разнесохме пакетчетата у дома. Така приключи последното културно мероприятие на КИЦ-а за 2002 година. Година на тежка и упорита работа, година в която отново се сринаха илюзиите ни за демократизация на сръбското общество и усвояване на европейските ценности. Година в която стиснати отвсякъде започваме да се самоизяждаме.

Писмо от Столична община отдел “Култура” до дирекция
Европа –1 на Министерството на вътрешни работи

Повече от 4 години отдел “Култура” на Столична община осъществява ползотворно сътрудничество с Културно-информационния център в Босилеград (СР Югославия). По тържествен начин се отбелязват всички празници и важни исторически годишнини. Част от програмата за тази година беше и големият християнски празник Рождество Христово.

По този повод беше предвидено на 27-ми декември т.г. 10-членна делегация на Столична община да посети нашите сънародници в Босилеград, като беше подготвена празнична програма с раздаване на коледни подаръци за децата. Подаръците бяха оформени в малки украсени пакети, събрани в общо 10 кашона. Те съдържаха играчки, ръкавички, шапки, шалчета, моливи, тетрадки и детски тоалетни принадлежности.

На сръбския граничен пункт Рибарци бе направена щателна проверка на всички кашони, като пакетчетата бяха разпечатвани и разпилявани. Убедени в невинното съдържание на този багаж, митническите служители, въпреки демонстрираното от тях недоволство и неприязън към инициативата, почти бяха склонни да пропуснат делегацията ни. В последния момент дойде от някъде друг служител, очевидно инструктиран по случая, и категорично забрани преминаването на детските подаръци през границата. След 3-часови обяснения и молби, те бяха складирани в една пристройка на сръбския граничен пункт, а групата продължи за Босилеград.

На изтощените от очакване и измръзнали близо 300 деца, успяхме да представим единствено празничната програма, без обещаните подаръци. Безуспешни останаха опитите ни да ангажираме за помощ кмета на града, Владимир Захариев, и началника на местната митница, като даже твърдо сме убедени, че те бяха заинтересовани тъкмо в обратното – да се създаде напрежение и да бъде провален Коледният празник, защото бе организиран от КИЦ. Нещо повече – на децата е бил пуснат слухът, че митницата е спряла подаръците, тъй като е имало опасност да са отровни.

Сред гражданите на Босилеград действително се създаде напрежение, което стана повод проблемът да се генерализира, разменяха се остри реплики за тотално нарушените права на българското малцинство в Западните покрайнини даже и в дните на този светъл християнски празник.

Господин Ганев, чувстваме се отговорни да споделим с Вас случилото се, тъй като сме скандализирани от грубия националистическия сценарий, по който бе провален празника.

Позволете ми да изразя от свое име и от името на цялата културна делегация на Столичната община възмущението ни от това грозно събитие, тотално несъвместимо с нормите и ценостите на европейската цивилизация.

Очакваме Министерството на външните работи да реагира по подходящ начин на този скандален случай.

Милка Рускова началник отдел “Културни институти”

“Македонец” е професия за еничари

Д-р Божидар Димитров

На 13 януари 2002г. в Скопие близо до старинния мост на Вардар в присъствието на около 1500 българи, дошли от всички краища на Македония, бе открита малка паметна плоча на Мара Бунева.

На същата дата през 1928г. тази млада българка от Тетово застреля висшия сръбски полицаи Владимир Прелич и след това, обградена от сръбски жандарми, се застреля.

Самоубийствения атентат бе един от хилядите епизоди на българското националноосвободително движение в Македония, но за първи път бе извършено от жена. Поради това Мара Бунева бързо се превърна в символ на борбата за освобождение на македонските българи.

На нейно име бяха кръстени улици във всички български градове.

Повечето още са си с това име с изключение на градовете, където първите демократични управители смятаха, че тя е партизанка от периода 1941-1944г., а “Червената стена” – зид, край който са разстрелвали комунисти (б.р. “Червената стена” е планински рид край Битоля, където през 1917г. Шеста видинска дивизия унищожава две френски).

Плочата на Мара Бунева в Скопие бе разрушена с чук от местен вандал още на другия ден. Той не само не бе санкциониран от властите, но се и превърна в “национален герой”.

Цяла рота скопски публицисти с висши академични титли убеждава “македонците”, че нищо особено не е станало, тъй като “открили”, че Мара Бунева не е убила Прелич по политически причини, а поради несподелена любов.

На 12 януари 2003г. в Скопие македонските българи на същото място поставиха нова паметна плоча на Мара Бунева. През първата вечер плочата бе гъсто намазана с боя от местен вандал, а на втората отново счупена с чук.

“Македонският” интелектуален и политически елит отново одобри вандалското деяние. Аз също.

Защото двукратния вандализъм и одобрението на скопските интелектуалци и политици на подобни вандалски актове още веднъж доказват това, което твърдят от години – македонска нация не съществува.

Съществува общество (ако това изобщо може да се нарече общество) от сръбски еничари-ренегати от българската нация.

Ако македонецът съществуваше, то той най-малкото би трябвало да бъде безразличен към сръбско-българските битки в двадесетте години на ХХ в.

Но в случая хора с македонска националност би трябвало да се радват на акта и да почитат саможертвата на Мара Бунева. Защото Мара Бунева не убива македонец, а сърбин, и то висш представител на кралската власт.

А кралска Югославия не признаваше македонската нация. Всички жители на Македония бяха обявени за сърби. А борците за свободна и независима Македония бяха убивани или в най-добрия случай хвърляни в затвор за дълги години.

Самото областно име Македония като синоним на България пък бе заменено с благозвучното Вардарска Бановина.

Македонските българи възнамеряват догодина да поставят друга плоча в памет на Мара Бунева.

Вандали, насъскани или директно изпратени от скопските власти, пак ще я счупят. Така отново и отново ще доказват, че “македонец” не означава принадлежност към нация, а към професия.

Професия “еничар”.

Наистина ли и защо сме обречени на геноцид?

Пише: Иван Николов

Публикуваните малко преди Нова година резултати от преброяването на населението проведено през април 2002г. показват, че българското малцинство в Сърбия полека, но сигурно отива към своя край. Според Републиканския статистически институт, в сравнение с преброяването

от 1991г. българите са намалели с още около шест хиляди и наброяват само 20497 души. От тях 18839 са в Централна Сърбия, а 1658 във Войводина.

Распоредени са както следва: в Цариброд от 11748 души население, 5836 са българи, 3005 сърби, 15 черногорци, 472 югославяни, 2 горанци, 41 македонци, 3 мюсюлмани, 68 роми, 2 руси, 3 словенци, 6 хървати, 1478 “неопределени”, 106 “останали”, 703 “неизвестни”. В Босилеград от 9931 население 7037 са българи, 1308 сърби, 288 югославяни, 3 черногорци, 42 македонци, 3 словенци, по двама украинци и хървати, по един румънец, русинец, словенец и влах, 1126 “недекларирали и неопределили се”, 14 “останали”, 101 “неизвестни”. В Сурдулица от 22190 души население като българи са се декларирали 1004, в Бабушница от 15734 души 1017 са българи.

Главният извод се налага сам – резултатите не отговарят на истината, но това не променя нещата. Нещо повече. Този резултат можеше да се предположи далеч преди да е започнало преброяването, но всичко беше повече от ясно от самият начин по който то беше проведено. Обстоятелството, че преброителите бяха избрани от хора които си изкарват хляба от властта, образците на сръбски език които бяха попълвани с обикновени графитни моливи, липсата на сериозен контрол, криенето и деветмесечното обработване на резултатите и многобройните протести от страна на неправителствените правозащитни организации на малцинството, ясно сочеха накъде отиват нещата.

“Новонастаналата” етническа структура особено в Босилеградско и Царибродско, показва цялата трагикомичност на хората които са се крили под какви ли не графи “неизвестни”, “недекларирали се”, “неопределили се”, “останали”. В тези трагични условия в които живеем, да се декларираш публично като българин е едва ли не подвиг. Другото е признак на пълна духовна деградация, протест или себеотрицание на обикновения човек.

Ако се анализират изявленията на нашите политици в “Братство” по този повод, може да се види пълното им непознаване на тресавището в което сме потънали. Някои известни политиканти любители на варивото и греяната ракийка се тухкат в “Братство”, че сме се “стопили” без да имат честта да си признаят, че те самите подклаждат огъня под казана в който ни “топят”.

Кметът на Босилеград Владимир Захариев в намаляването на българското малцинство “...не вижда никакъв национален момент”. Безработицата била виновна. Но всичко щяло да се оправи щом се изготвят нови икономически програми които щели да дадат възможност за развитие на общината, които, нали, ще задържат младите образовани кадри да не напускат родните си краища! Я стига бе, господин кмете! Ако ще да “задържаш образованите кадри”, по-добре им отстъпи мястото си!

Лидерите на опозиционните дружинки в Босилеград горе-долу са съгласни, че българите в Сърбия отказват да се декларират като българи заради някакви привилегии в обществото. И са прави донякъде. Само че не казват как може да се живее в държава в която ако искаш да получиш работно място или нещо по-така, трябва да зачеркнеш името на баща си и майка си и да почнеш да плямпаш само на сръбски. Но и според тях, пак всичко зависи от пукницата. Демек, ако ще да сме българи, първо трябва добре да се наплюскаме, иначе не става! Или първо трябва да станем сърби, та да има какво да плюскаме!? Наистина не разбирам това обяснение. Има много богати хора които са отстояли българщината си и има много бедни които никога няма да се откажат от нея. Всичко е въпрос на чест и морал.

Пък и ако се замислим малко по-надълбочко, можем да си припомним и “онова време” когато икономическото положение в Югославия не беше чак толкова лошо, а българите в Югославия пак намаляваха с голяма скорост. Защо нашите политици не се замислят над този факт, и защо упорито премълчават политическите причини за намаляването на българското малцинство? Нима страхът дотам е смазал душите им и все още не могат да идентифицират истинската причина за нашия геноцид – великосръбската националистическа политика?

Икономиката може да бъде причина за миграция на населението, но не може да бъде причина бабите от Караманица да се пишат сръбкини. Пък и знае се кой решава за един район да бъде икономически развит или изостанал – държавата. А тази държава се ръководи от сръбски политици, които, както много добре ни е известно, обичат несръбски територии, но мразят несръбското население.

Така че истинската причина за геноцида пред който е изправено нашето население се крие във великосръбският национал-шовинизъм чийто основен политически приоритет е, не икономически да развива, а да обезлюди и обезбългари краищата които е окупирали през 1920 година. Това е първата и основна причина за нашата национална трагедия. Втората причина е, че

ние самите не осъзнаваме причините за нашата трагедия. Мнозина от нас несъзнателно са попили сръбският начин на мислене и могат да мислят само в сръбските категории. Интелигенцията ни не успява да излезе от застарелите схеми и да създаде национална програма за излизане от сегашната мизерия. Политиците ни нямат куража да изберат истинският, ако ще и опасен, но наш път, наши методи и наши средства за политическа борба в която да спечелим и отстоим правата които принадлежат на всеки човек родил се на тази планета. Вместо това, ние бавно губим надеждите си, озлобяваме едни срещу други и се превръщаме в стършелово гнездо. Става си опасничко, братя!

Не става дума за физически, а за политически натиск

Димитър Димитров Треперски

Съжалявам, наистина много съжалявам, че вестник “Братство” който се пише “вестник на българите в Югославия”, за най-горещите проблеми на българското малцинство, все още пише като че ли с половин уста, а някои направо ги премълчава. Това премълчаване на истинските причини и виновници за катастрофалното положение на българското малцинство доведе до сегашните катастрофални резултати във всяко едно отношение. В този смисъл приноса на “Братство” никак не е малък. Жалко е, че “демократизацията” не промени нищо особено нито в концепцията нито в начина на мисленето на нашите журналисти. Вместо безпристрастно да отразяват събитията и мненията на гражданите, те си присвояват правото да решават за какво може и за какво не може да се пише.

Така например, аз отправих едно реагиране до редакцията на в-к “Братство” по повод статията “По-добри условия и по малко деца”, в която директорката на Детската градинка в Босилеград, г-жа Любинка Глигорова, реагираше по повод едно мое изказване в предишния брой на “Братство” в което бях написал че: “Счупването на паметника е само част от всекидневния натиск, на който е изложено моето семейство на работата, в детската градина...”

Във връзка с това бях дал следните пояснения.

“Възпитателката Славка в детската градинка в Босилеград е учила децата да се представят на сръбски език. Когато дошло ред на моята внучка Венка Димитрова, тя се представила на български: “Аз се казвам Венка Димитрова”. Възпитателката Славка й е казала: “Ти ще говориш както говорят останалите деца, на сръбски: “Я се зовем Венка Димитрова”.

При друг случай възпитателката Латинка е заявила в детската градинка, че всеки който иска децата му да учат на български език, трябвало да се пресели в България.

Г-жа Глигорова беше заявила: “Известно ми е, Димитров настоява занятията в градинката да се провеждат на български език, но на кой език ще бъдат те, не зависи от нашето заведение, а от това как въпроса ще решат други, преди всичко родителите, общината и държавата”.

Не само аз настоявам занятията в детската градинка да се провеждат на български език, но и ДСБЮ който издигна кандидатурата на г-жа Глигорова за директор на “Детската градинка” по времето на временното общинско управление. Сега тя отстъпва от програмните определения на партията си, (които са законни щом като ДСБЮ е регистриран в Белград), и казва, че в детската градинка занятията ще се провеждат на език на който решат родителите, общината и държавата.

Аз мисля, че щом Конституцията гарантира правото на обучение на майчин език, а закона не може да противречи на Конституцията. Кметът Владимир Захариев през юли месец 2002г. заяви пред представител на “Фонда за хуманитарно право” Горан Милетич, че от 1 септември 2002г. занятията в детската градинка ще се провеждат на български език. Какъв е проблемът?

Освен закони и нормативи на нас ни трябва още и граждански кураж да се борим и да отстояваме правата си. Като “майки и възпитателки” служащите в детската градинка трябва да знаят, че едно тригодишно дете трябва да се учи на майчин език. Всичко друго е престъпление към децата и към обществото.

Моето изказване не може да се тълкува като “упражняване на физически натиск и тормоз върху внуците на Димитров”. Физически още не съм загрозен, нито пък аз искам някого физически да загрозявам. Реакцията на директорката и възпитателките е реакция на хора които работят против

съвестта си, за да запазят работното си място. Но не си дават сметка, че с такова поведение възпитават деца които утре ще са чужди за нас.

И вместо журналистите на “Братство” сами да разобличат същността на това и други подобни явления които асимилират и унищожават децата ни преди още те да са застанали на краката си, те във всеки пореден брой оплакват съдбата на нашето малцинство премълчавайки собствената си отговорност защо се стопиха още 6000 българи в последните 11 години. Всички ние и като граждани носим отговорност за тази катастрофа.

Особено в-к “Братство” който вместо да се занимава с фундаменталните проблеми на българското малцинство изпада в дреботемие. Имам десетина реагирия по конкретни поводи които “Братство” не поиска да публикува. Но когато в “Братство” постъпи каквото и да е писмо насочено срещу “Треперската фамилия” – начаса бива публикувано! Това е журналистическата етика на “Братство”.

Ето и факти. В “Братство” от 31 януари 2003г. известният “нашинец” Захарие Илиев от Радишани, Скопие (???) пише един гаден памфлет срещу “Треперската фамилия” и главния редактор на “Бюлетина” Иван Николов, и Братство го обявява. Сигурно редактора на “Братство” още си пази аршина от комунистическото време с който първо премери дали авторът е “патриот” или “предател” и после го пуска.

Пене Хилендарски или каква е новата роля на горнолисинският “Юг Богдан”

Пише: Иван Раденков

Реагирианията по повод присъждането на високото отличие “Паисий Хилендарски” на даскал Пене Димитров, ме накараха дълбоко да се замисля какво ни прави тая наша България отдавайки признания на подобни политически танцьори. С тази награда даскал Пене стана известен дори и от самият Паисий Хилендарски, но с това българското малцинство нито за сантиметър не се приближи до обучението на български език.

Като обикновен гражданин на Босилеград, с непримиримият си български дух, ходих чак в София и предадох в Министерството на образованието и науките писмо, в което изразих своето становище по въпроса.

В писмото изразих убеждението си, че МОН е бил подведен от недборосъвестни предлагачи и се мотивирах със следните съображения:

1. Да се дават награди за постижения в обучението по български език в Босилеград, където той се преподава като чуждестран предмет само два часа седмично е безсмислено.

2. Самият Пене Димитров не заслужава тази награда поради следните причини:

- Същият беше служител на сръбското просветно министерство през 1987 година когато беше изхвърлен българският език.
- През 1989 година по времето на експанзията на великосръбският национализъм той като директор на Културния дом в Босилеград правеше постановка на националистическа пиеса “Косовски бой”, в които самият той като самодеен артист играеше ролята на сръбския митически герой Юг Богдан.
- През 1998 година изпрати дъщеря си (която в момента следва в България) на организирано посещение на босилеградски ученици и учители при военнопръстърника Слободан Милошевич.
- През юли 2000 година Пене Димитров заедно с една малка група направи фракция в ДСБЮ, спирайки промените в партията за да не заеме настъпателна позиция към сръбското правителство. В ДСБЮ той предлагаше разни модели на двуезично обучение за разлика от мнозинството което винаги беше за цялостно обучение на български език.
- Пене Димитров след 2000 година направи частен бизнес предавайки под пълномощно документи за българско гражданство.
- През 2002г. Пене Димитров в Босилеград създаде гражданско сдружение “Матица на българите в Сърбия” в която се зачлениха бивши служители на държавна сигурност и отлюспени членове

от ДСБЮ – морални виновници за катастрофата на българското малцинство. Имайки предвид всичко това, както и тъжния факт, че Пене Димитров незаслужено се ползва с доверието на Вашето министерство което му е разрешило и специализация, свободен съм да Ви кажа г-н Министре, че по този начин Вашата награда с нищо не насърчава обучението по български език в Западните покрайнини, а по-скоро укрепва позициите на сръбската асимилаторска политика срещу българите в Западните покрайнини.”

Писмото бе заведено под входящ № 94 ИИ – 104 с дата 22.01.2003г. а от работещите в службата бях уведомен, че непременно ще получа отговор по този въпрос.

Два дни след това разбрах, че г-н Йордан Симов от МОН е дошъл с един друг придружител в Босилеград. Обиколих кръчмите и ги намерих – столичаните мезеха нещо с даскал Пене и Иван Григоров. Отново им подхвърлих писмото на масата им и си излязох. Явно бяха дошли да правят политическо турне.

Защото ако бяха дошли да разследват случая във връзка с моето писмо и реакциите които се появиха в пресата, щяха да потърсят мнението и на някои други хора.

Вместо това, даскал Пеневите ментори дори не можаха да съберат куража да се отбият в КИЦ-а в Босилеград за да понаучат и някои други неща. Сигурно не им е чиста съвеста щом като два дни обикаляха около новият кошер на Пеневата “Матица”, нямайки смелост дори да погледнат към КИЦ-а който от основаването си до днес все пак си остава най-българската институция в Босилеград.

Не е работа на софиянци да заемат отношение в нашите вътрешни разправии. Щом са дошли от България трябва да се държат като представители на държава към свои сънародници, а не да заемат отношение към определени хора и да ни делят на “наши” и “ваши”, подкрепяйки едните и изолирайки се от другите. Кой ще води бащината си дружина ние ще решаваме и няма да допуснем да ни слагат водачи по свое усмотрение, па макар и от София.

Нашите софийски приятели явно не знаят че “матиците” на другите малцинства в Сърбия изпопукаха от “пчеларската колера”, щом като в това смутно време са тръгнали да роят даскал Пеневата “Матица на българите в Сърбия”. “Матицата” всъщност е Троянския кон пуснат от пенсионерската компания на дядо Миле Присойски с цел да се създаде някаква “интегриска” институция която да тури юзда на младите бунтовници които се събират около КИЦ “Цариброд” и списанието “Бюлетин”. На белоглавите “матичоци” явно не им харесва това, че около КИЦ “Цариброд” в Босилеград се създава ядро от свободомислещи хора които с отчаяни усилия се съпротивляват на сръбската асимилаторска машина и търсят пътища за своето спасение и оцеляване. Ние в Босилеград си ги познаваме добре и никак не ни учудва тяхното поведение. Язък е обаче за дипломите на софийските “експерти” които наивно се качиха на тази сръбска каруца пълна с мухлясали тикви от времето на “самоуправлението”, “братството и единството” които днес се опаковат в иделогемите за “европейски критерии по правата на малцинствата”, “демокрация”, “национални съвети” и други такива лъжигачи. За да може Сърбия да се демократизира, първо трябва да се даде свобода на нейните граждани. Демокрацията и окупацията на чужди територии и чуждо население са две несъвместими неща, господа софиянци.

Нас достатъчно ни разделиха сръбските власти, сега остава и българските да почнат да ни делят. Ние самите достатъчно сме се разделили на ония които страдат за българщината, и ония които гледат да припечелят нещо от нея. Така че трябва добре да си помислите на кого ще подадете ръка.

Отворено писмо на писателя Николай Гигов до ООН-е

Уважаеми господа, организацията на обединените нации е призвана да въдворява мир, да регулира конфликтите, да спасява човечеството от ужасите на бъдни войни.

Обръщаме се към Вас да преразгледате Ньойския мирен договор, подписан през 1919г. в Ньой – Франция, от “Великата петорка”: Великобритания, Франция, Русия, САЩ, Япония.

Малките народи изпълняват всички клаузи на резолюциите и договорите, приети от Великите сили, а самите Велики сили не изпълняват онова, с което сами са се задължили чрез подписите си.

Пример за това погазване на собствените решения е Ньойския мирен договор от 1919г., подписан от “Великата петорка”.

През 1919г., след Първата световна война, България се приема за победена страна. Договорът в Ньой е пример за най-голямата несправедливост на света. Петчленната българска делегация, начело с Александър Стамболийски, е поставена “под домашен арест” в хотел “Шато Мадрид” и не е допусната до никакви преговори. Тогавашният вестник “Тан” от Париж шантажира българската делегация като иска подкуп от нея на стойност 600 000 златни франка, за да не напада България в печата. Въпреки срамните пазарлъци за подкупа, достигнал до 500 000 златни франка, вестник “Тан” излиза на първа страница със следното заглавие: “България трябва да се заличи от картата на света”.

Унизителният Ньойски мирен договор е подписан под диктат, под натиск, при домашен арест и шантаж и след подписа си Александър Стамболийски счупва перото, с което е подписал този договор.

Ньойския мирен договор от 1919г. е в 13 части, от които 7 части са само за България (II-VIII). Многото клаузи в него могат да се обобщят в три страшни инквизиции върху целия български народ:

1. Окастриане териториите на България. От малка България са отсечени с един замах, без преговори, 11278 квадратни километра площ. Така извън границите на България изведнъж остават цели 2 милиона българи, доказани според тогавашните публикувани статистики. Аз съм един от тях: или трябваше да приемем националното претопяване, или да бягаме през границата към България и да станем бежанци. Това са два милиона трагедии – за всеки отрязан от Родината си българин. В моя край, Западните покрайнини, откъснат от Ньойския мирен договор през 1919г. бяха откъснати изцяло 3 града, 120 села, 116 български училища, 45 български църкви и 125 000 откъснати българи само от този край. Вместо да расте тази цифра през XX век поради естественото размножаване, сега в Западните покрайнини от 125 000 българи са останали само 25 000 българи. Пита се: Къде са изчезналите българи? Кой ги претопи, смаза или уби?!

В началото на XXI век, сега, България има над 3 милиона българи извън България. Коя друга страна има една трета от населението извън територията си? Проф. Щейн изрече най-справедливите думи: “България е най-наказаната страна в света?”

2. Ньойския мирен договор смаза българската войска: от 607 000 български войници през 1912г. този договор я доведе до 20 000 души разрешена войска. На коя друга страна сте намалили 30 пъти войската? Освен това, съгласно клаузите на Ньойския договор от България са иззети 1265 оръдия, иззети са 353 000 пушки, иззети са 1850 картечници, иззети са 3 200 000 снаряда, иззети са 110 милиона патрона, унищожени са 70 самолета, потопени са корабите ѝ – България е обезоръжена до дъно.

3. По клаузите на Ньойския мирен договор икономиката на България е засмукана от от “великата петорка” като България е била задължена за 37 години да изплати 2 250 000 златни франка. И тя ги изплаща.

По същия договор България е била задължена да предаде 70 000 глави едър добитък и тя ги предава. Задължена е била да предаде 250 000 тона каменни въглища – и тя ги предава.

И никой не си зададе въпроса: как ще живее България в бъдеще – окастриена, обезоръжена, изсмукана до костния си мозък.

В целия Ньойски мирен договор има само един член в полза на България, подписан от “Великата петорка”. Това е член 48 от Ньойския мирен договор, според който на България се дава “гълтка въздух” като се разрешава открит коридор до пристанище Дедеагач, та България да може да търгува свободно със света. И тук е големият въпрос, който поставяме:

Изнемощяла, окастриена и смазана България изпълни всички клаузи по Ньойския мирен договор, а защо “Великата петорка” не изпълни член 48 от Ньойския мирен договор, който сами са предложили и подписали!?

Ние тачим Виктор Юго, Макгахан, Скайлер, Достоевски и всички велики творци, които са защитавали малка България. Но не може да тачим онези, които искат да заличат България от картата на света. България е малка, но е кътче от рай и в нея живее храбър и героичен народ.

Затова в началото на XXI век, се обръщаме към Вас – ООН-е пазителите на мира в света:

Преразгледайте Ньойския мирен договор – анулирайте го поради разпад на субектите. Ако това не е възможно, излезте с резолюция и приложете в изпълнение член 48 от договора и дайте ни “глътка въздух”, която сте ни обещали самите Вие.

От гледище на XXI век не загасвайте слънцето на България – АЕЦ Козлодуй: налице са експертните оценки за сигурност, не обричайте българския народ на тъмнина и бедност.

Заради некадърните си управници българския народ не е виновен да понесе толкова страдания. Защитете България и българския народ.

Молим Ви да отпечатате това отворено писмо на регламентирани езици в ООН-е, за да повярваме, че има свобода на словото, и давате глас на гражданското ни общество. Приемете вашата хуманна резолюция към съдбата на България и българския народ.

Възвърнете надеждите на хората по света!

Никола Гигов – поет, бежанец, автор на 38 книги изследовател на Орфей, Смолян 4700 ул. "Алеко Константинов"

Плаха стъпка във вярна посока

Сърджан Пириватрич. Самуиловата държава. Обхват и характер.

Българският превод на горепосочената книга е направен от сръбското издание със същото заглавие. А както сочи самият автор, тя е частично променен текст на магистърската му теза “Обхват и характер на Самуиловата държава според византийски изводи”, която защитава през май 1995г. и с която завършва висшето си образование по история в Белградския университет.

Най-голямото достойнство на книгата на С. Пириватрич е, че за първи път в сръбската и в югославската историческа наука се признава, че населението на Македония през разглеждания период е българско, а държавата – българска.

В продължение на почти целият XX век историята на Самуилова България бе обект на фалшификации от страна на сръбските, а след това и на югославските учени. Началото бе поставено от Б. Прокич с неговата студия “Създаване на едно словенско царство в Македония през X век” (1908г.), с която се целеше държавата да се представи като “славянска”, а не “българска”. След Първата световна война, когато Македония влезе в състава на Кралска Югославия, тя бе обявена за “Южна Сърбия”, а населението ѝ – за “южни сърби”. След Втората световна война пък, когато бе създадена република Македония в състава на Титова Югославия, населението ѝ сега стана “македонско”, а Самуиловата държава “Македонско царство”. Тази постановка стана задължителна за югославските историци от всички републики. С нея се ангажираха такива авторитетни учени като Георги Острогорски, Ядран Ферлуга, Божидар Ферянчич и други, да не говорим за скопските историци.

Югославските учени и по-специално сръбските историци получиха възможност свободно да говорят и пишат по тези въпроси едва през последното десетилетие. Затова на книгата С. Пириватрич може да се гледа като на “първа лястовица”. Но и той едва ли би се решил на такава стъпка, без съгласието на своя научен ръководител Л. Максимович. Това обяснява и факта, че той не се е осмелил да подложи на критика досегашните ненаучни тези на югославските (и на сръбските) учени. Нещо повече. Той е възприел и се е опитал да защити повечето от тези схващания от което книгата му е загубила много от научната си стойност.

За какво по-конкретно става дума?

В науката съществуват големи спорове за времето и характера на движението на комитопулитите – братята Давид, Мойсей, Арон и Самуил..

Според С. Пириватрич, хронологията на посочените събития е следната: подновяване на мира с Византия през 963г., като през същата година починала българската царица, а царските синове Борис и Роман били изпратени като заложници в Цариград; смъртта на цар Петър е на 30 януари 969г.; през същата година започнало и движението на комитопулитите, насочено против Преславския двор и централната власт в България (с. 69 и 245). И тъй като нито едно от тези твърдения не отговаря на истината, налага се малко по-обстоен коментар на сведението на Скилица.

Както е добре известно в науката, Скилица пише история на византийските императори. Затова събитията в България той поставя не там, където им е мястото, а при възкачването на съответния император на престола. Така посоченото сведение, което обхваща събитията чак до 970г., е поставено през 963г., когато починал императорът Роман II и на престола се възкачил Никифор Фока. По същия начин събитията от 976 до 986г. са поставени в 976г., когато починал Йоан Цимисхи и на престола се възкачил Василий II.

Сведението на Скилица, макар и поставено в годината 963, не се отнася до нея: българската царица не е починала през тази година, а по-късно – през 968г.; не е имало никакво сключване на договор през 963г., тъй като мирът от 927г. не бил нарушаван; Борис и Роман са изпратени в Цариград след сключване на новия договор, т.е. през 969г.; смъртта на цар Петър станала през 30 януари 970г.; през същата 970г. започнало и движението на комитопулите, когато България останала без цар. Тази хронология, свързана с данните от други извори, представя събитията в следния ред.

През 967г. византийците нарушили мирния договор, сключен през 927г. и навлезли в България. Походът се провалил, поради което Византия потърсила помощ от киевския княз Светослав. През 968г. последният предприел своя първи поход в отвъддунавските български територии. Изворите не съдържат данни за руското нападение на юг от Дунава, както пише С. Пириватрич.

Когато в Цариград научили, че техният пратеник Калофир е сключил тайно споразумение със Светослав да бъде подпомогнат да се възкачи на цариградския престол, променили отношението си към България. През 968г. български пратеник бил в Цариград и на официалния прием бил поставен на по-лично място от пратеника на германския император. А когато той (Лиутпранд) протестирал, било му обяснено, че когато българският цар Петър се оженил за византийската принцеса, било постигнато споразумение “българските пратеници да се тачат, уважават и предпочитат пред пратениците на всички народи”.

Горните сведения показват, че през 963г. не е имало никакво подновяване на мира от 927г. Сега, през 968г., бил сключен нов договор. Скилица изрично сочи, че българският цар “сключил договор с императорите”, а хронистът Лъв Дякон допълва, че две български княгини били сгодени с малолетните синове на Роман II – Василий и Константин. В политическо отношение договорът бил съюзен и насочен против киевския княз Светослав.

През лятото на 969г. Светослав предприел своя втори поход против България. Сега руските войски преминали Дунава и започнали да завладяват североизточните български земи. Българите поискали помощ от Византия. За Цариград заминали царските синове Борис и Роман. Във византийската столица те пристигнали в началото на декември 969г., когато там бил извършен държавен преврат и на престола се възкачил Йоан Цимисхи. Българският цар Петър сключва новия договор с Византия (буквално с “императорите”), поради което “дал за заложници и собствените си синове Борис и Роман”.

Едва след тези събития изворите сочат смъртта на българският цар Петър. Скилица отбелязва, че “не след дълго той починал”. Лъв Дякон пък, като разказва за поражението на българската войска от русите, съобщава, че цар Петър, силно опечален от неочакваното поражение, получил апоплектичен удар, преживял кратко време след това и починал. Той сочи и датата – 30 януари 970г.

Едва след всички тези събития Скилица говори за движението на комитопулите и за връщането на Борис и Роман от Цариград в България. Според него комитопулите “замисляли въстание и внасяли смут в българската държава”, поради което били изпратени “за да заемат бащиното си паство и да възпрат напредването на комитопулите”. Обстановката в България била много тежка: тя останала без цар, а законните наследници на престола се намирали в Цариград, обвързани с българско-византийския съюз; Светослав продължавал завоеванията си, но и предприел стъпки за създаване на руско-български съюз против Византия. Какво е тогава мястото на комитопулите в тези събития?

Византия гледала на България като на свой съюзник против Светослав и гаранция за този съюз били братята Борис и Роман. Но в България ставали събития, които безпокояли византийската дипломация: българско-руският съюз и движението на комитопулите. Фактът, че във Византия гледали на това движение като на “смут”, явно е имало антивизантийски характер. За това именно от Цариград побързали да изпратят в България законните наследници на престола като противдействие. Затова на движението на комитопулите трябва да се гледа не като на

отцепничество или антибългарско, а на движение за запазване и продължаване на българският държавен живот. Скилица отбелязва високото им обществено положение – синове на един от “велемошните комити в България”.

Тези проучвания бяха възприети и от други историци. С. Пириватрич обаче ги разглежда като “доста пресилен хронологическа конструкция”. Нещо повече. Имам впечатлението, че С. Пириватрич нарочно отбягва новите разработки и се придържа към старите схващания на югославските историци, тъй като те противоречат на основната му теза – да представи Самуилова България като ново държавно обединение, което не е продължение на Симеонова България.

Логично е да се приеме, че по време на походите на княз Светослав против България комитопулите, като изтъкнати български боляри и близки на Преславския двор, ще провеждат държавната политика т.е. гледат на русите като на завоеватели и ще се противопоставят на тяхната завоевателна политика. С промяната на българско-руските отношения и сключването на българско-руският съюз против Византия през зимата на 969/970г., и комитопулите са приобщени към тази политика. Затова не е случайно, че именно тогава византийските автори започват да говорят за тях.

Към горните сведения трябва да се добави още едно, отнасящо се до военните действия през 970г. Основната войска от руси и българи участвала в битката при Аркадиопол. По същото време византийските войски от Мала Азия, водени от евнуха Петър, били изпратени към българската граница, на запад от Пловдив и тук те понесли съкрушително поражение. Има всички основания да се мисли, че срещу тях са действали войски от западните български области където по това време започнали да се извяват комитопулите.

Тези, както и последвалите събития представят комитопулите като ярки защитници на българската държава и отявени врагове на Византия. Няма никакво основание в действията им да се търси отцепническо движение в централната власт и Преславския двор, както се опитва да прави това С. Пириватрич.

Няколко западни автора съобщават, че през 973г. при немския император Отон I Кведлинбург се явили пратеници от различни страни, между които и от страна на българите. Това пратеничество е могло да бъде изпратено единствено от братята Давид, Мойсей, Арон и Самуил.

С. Пириватрич се опитва да омаловажи значението на това сведение. Той пише, че това пратеничество е могло да бъде изпратено от областите северно от Дунава. Можело да е изпратено още от цар Борис II (доста странна двегодишна дипломатическа командировка!). Във всеки случай това не било доказателство, че е от западнобългарските области. Тези странни увъртания са направени да се защити изказаното още от Г. Острогорски мнение, че Самуиловото царство само е взело традициите на българското царство и патриаршия от времето на Симеон и Петър, но по състав и по характер то е ново царство, което се различава от българската държава.

На няколко места в книгата си С. Пириватрич, като говори за събитията от 971г. пише, че “победителите на ромейската армия през 971г. слагат край на българското царство”, и употребява изразите “краят на българското царство”, “българското царство е унищожено”, и т.н. След това многократно и многословно се преразказва византийското схващане, че царска корона и патриаршеско звание можели да се дадат и били легални само от Цариград, а през 971г. Византия унищожила и двете институции в България – царската и патриаршеската. Но тъй като не цялата българска територия била превзета от византийците, в югозападните независими области се запазили “локални структури”, така че над тези земи вероятно византийската власт била формална. Поради това в западните области имало “държавнотворни сили които по-късно консолидирали властта” - болярите. И така се стига до събитията от началото на 976г., когато умира императорът Йоан Цимисхи и на престола се възкачил Василий II.

В книгата на С. Пириватрич е отделено много място на похода на Самуил към Далмация и Адриатическото крайбрежие. Това е направено добре и е полезно. Но той не е подходил по същия начин към Северна България и особено към отвъдунавските български земи. А тези земи са влизали в пределите на българската държава по времето на Самуил и са играли важна роля в съдбините ѝ. Нещо повече. Те не признали византийската власт през 1018г. и продължили да съществуват като свободна българска територия чак до 1034г., когато били разгромени от унгарците.

Много въпроси от книгата на С. Пириватрич предизвикват сериозни възражения: хронологията на събитията, тълкуването на редица данни от изворите, несъразмерното използване на българските изследвания в сравнение с югославските, непознаването на българските археологически проучвания и т.н. Сред тези въпроси обаче, особено ярко се открояват две – за характера на държавата и за нейната етническа структура.

Какво ли не прави С. Пириватрич, за да издигне “китайска стена” между Симеонова и Самуилова България. И тъй като той все пак е длъжен да се съобразява с изворите, в които се говори само за българи, той свежда всичко това само до традицията – Самуиловата държава заимствала традициите на българското царство и на българската църква но била “нова българска държава”, “новоучредена българска държава”. След което следват дълги тиради, че за византийците не са летимни нито българските царе, нито българските патриарси, след 971г.

В книгата си С. Пириватрич е казал една голяма истина: “Няма никакви основания населението на Самуиловата държава и тя самата да се наричат македонски... Въпросът за етногенезиса на македонската нация е преди всичко проблем на съвременната история”. За съжаление обаче – само дотук. По-нататък започват отчаяните опити да се отрече или омаловажи българското.

Според С. Пириватрич, изворите наричат населението на държавата “българи” но поставено в кавички. И веднага: “Смисълът на израза “български извори” няма необходимата етническа обвързаност”. След това започва обяснението, че българите тюрки основават България между Дунав и Стара планина където живеели и славяни. Така името българи става рамка – то включва и завоюваните територии, поради което за византийските писатели и населението на Македония и Албания са “българи”.

Но да оставим крайно неверните схващания на С. Пириватрич за характера и границите на българската държава и да видим какви са тези “българи” (в кавички). Преди всичко той сериозно потценява и дори отрича формирането на българската народност в края на IX и през X век като устойчива етническа общност – с едно име – българи, с едно съзнание – славянско. Според него, “процесът на създаване на етническа амалгама” от народи въз основа на българската държавна и църковна традиция се развива относително бавно”; “степената, в която е напредвал, е по-скоро следствие от организирането на държавата като християнско царство, отколкото цел”; “на ниво държавни институции той прекъсва покоряването на България в 1018г. Оттук и невероятното твърдение, че по-късно безболезнено била възприета славянската традиция на средновековната сръбска държава. Специално за Македония се твърди, че този процес на български етногенезис бил по-слаб.

По-нататък се твърди, че при цар Симеон проблемите на интеграцията на славяните имала повече социално и по малко етническо измерение; че в Самуиловото царство етническите въпроси били по-маловажни, отколкото другите фактори – традициите на разрушеното българско царство и българската църква. За това държавата имала “несъмнен български характер”; във вертикално отношение царят й бил роден българин и смятал поданиците си за българи; в хоризонтално отношение картината била по-различна. И следва крайно невероятно твърдение: “Българи в Самуиловото царство са и самите (славянизирани) българи, славяните (към тях спадат и многобройните и неназовани племена като драгувитите), но и неславянските (илирийските) жители на албанските планини, сърбите под негова власт, ромеите и арменците които Самуил преселва в неутралните области на държавата”.

След всички тези увъртания следва и главният извод който С. Пириватрич прави в книгата си: “Вековете, към които принадлежи Самуилово царство, са важни, но не и решаващи за формирането на българската нация”. Казано откровено и ясно!

Възгледите на С. Пириватрич за Самуиловата държава като във фокус са отразени в приложената карта “Балканския полуостров по времето на Самуил и неговите наследници”. Тук всичко е на мястото си, с изключение на две важни неща: названието България изобщо липсва, а терминът Македония се простира от Охрид до Сер!

А сега и за названието на книгата. Тя е озаглавена “Самуиловата държава”. По повод това име югославските и по-специално скопските историци отричаха нейния български характер. И С. Пириватрич отделя доста място в книгата си, за да оборва различните мнения и по-специално названието “Западна българска държава”. Но това мнение отдавна е оборено, без той да знае това. Още през 1972г. в “Преглед на изворите за Самуилова България” написах: “В историческата литература е прието този период от българската история условно да се обозначава като “Западна българска държава”, тъй като политическия и църковен център от Плиска и Преслав се изместил на Запад – последователно в София, Скопие, Преспа, Охрид и Битоля. Това наименование се отнася до целия период от 970 до 1018г. т.е. за периода на временното попадане на Североизточна България под византийска власт. Целият този период би могъл да бъде наричан и “Самуилова България” поради изключителната роля, която играел Самуил – като един от продължителите на българската

държавност, като пръв пълководец на цар Роман и на края като родоначалник на нова династия. Най-сетне този период може да бъде назван “България в края на X и началото на XI в”. тъй като той е естествено и логично продължение на цялата по-раншна българска история и неговото основно съдържание е борбата за запазване на българската държавност и независимост”. И вече три десетилетия в българската историческа наука не се употребява названието “Западна българска държава”. А в т.2 на многотомната “История на България” съответната глава е названа “Борба за запазване независимостта на България”.

Книгата на С. Пириватрич не разрешава научно нито един от поставените въпроси – всичките са отдавна дискутирани в науката. Отдавна са изяснени в българската и в почти цялата световна византология въпросите за българския характер на държавата и на населението на Самуилова България. Това, което С. Пириватрич с много увъртания е казал, че държавата е българска и населението ѝ не е македонско, е само плаха стъпка в югославската историография за преодоляване на една голяма заблуда и фалшификация. В тази книга, където всичко отдавна е казано и изяснено, всъщност е направен преглед на историографията, като са разгледани отдавна опровергани в науката тези. Това ненужно е увеличило нейния обем. Наред с това авторът сякаш се придържа към всички изказани от сръбските учени тези и схващания, което не му е позволило да застане на здрави научни позиции. Книгата е по-скоро историографски преглед отколкото научна монография.

В заключение трябва да се каже, че на българския читател книгата на С. Пириватрич не само не дава нещо ново, но и може да го въведе в заблуждение. Книгата едва ли ще бъде полезна и на югославските историци, тъй като няма да им помогне да преодолеят натрупаните в продължение на десетилетия неверни политически конструкции.

Проф. д.и.н. Петър Петров

(Текстът е извадка от научна рецензия)

Масоните ли разтуриха Югославия?

Масонството с десетилетия е табу на тези пространства. Безброй въпроси от тази област гъделичат фантазията на обикновения човек: дали масоните владеят със света, дали те коват световните заговори, дали влияеха върху разпадането на предишна Югославия, кои са масоните от предишните простори, как се става масон, дали Йосип Броз Тито чрез масоните е сътрудничил с усташите...?

Всичките тези въпроси бяха повод за разговор със Зоран Ненезич, Големият майстор на Голямата ложа на Югославия, масон от 33 степен, което в масонският свят означава върхът на пирамидата. Разговорът със Зоран Ненезич за "Свободна Босна" е воден под необикновени обстоятелства, голяма конспиративност и проверка на журналиста. Ненезич, който е най-добър познавач и авторитет в масонството в предишната СФРЮ, почти никога не дава интервюта.

Подготовките за проектиране на американско-съветския проект ЦЕИХЦ започнаха 1984 година, а през 1985 година тази фирма бе регистрирана във Вашингтон. Възстановена е като холдинг от ЦЕИ на Австрия, ЦЕИ СЕВ, ЦЕИ Китай, ЦЕИ Западна Европа и ЦЕИ Близки изток. Основният капитал възлизаше на 12,6 милиона долара. Председателите на компаниите които влязоха в тази програма за международното развитие на света бяха свободни строители, казва Ненезич. Връзката между ЦЕИ ХЦ с американското правителство беше доверена на Джордж Буш, бъдещият председател на САЩ.

Кой е Зоран Ненезич? Роден е 1952 година в Тузла, в семейството на подофицер на ЮНА. В Сараево е живял до 1965 година. В началото на осемдесетите години се занимава с масонство. В началото на осемдесетите години публикува сензационалната книга “Масоните в Югославия” която предизвика бурни полемики. Автор е също така и на двутомното дело “Масоните в Югославия 1764 – 1999”, която с много непознати документи и лични свидетелства на автора разсветлява много мистерии свързани с масоните и техните действия на тези пространства.

През април 1990 година в Югославия са регистрирани три ложи: “Побратим”, “Слога, труд и постоянство” и “Максимилиан Върховец”. Тези ложи поискаха от Обединената ложа на Германия да реактивира “заспалата” Голяма ложа на Югославия”. Това тя успява да го направи. На 10 юни 1990 година, в Белград, тя е регистрирана при компетентните органи като Съюз на ложите на територията на Югославия.

“Аз тогава единогласно бях избран за Голям майстор, тоест за старейшина на тази ложа”, казва Зоран Ненезич. “Но реактивирането на Голямата ложа на Югославия не мина без съпротива в тогавашна Югославия. Заради това че процесите на разграждане на СФРЮ бяха в заключителна фаза, с Голямата ложа на Германия беше договорено да ускориме процеса на реактивирането. Трябваше да формираме три регионални ложи, което беше предусловие за формирането на Голямата ложа и да ги регистрираме при компетентните власти.

Обаче опитите за регистриране на ложите в Загреб и Любляна пропаднаха поради отрицателното становище на държавните органи в Хърватско и Словения. Там кампанията срещу нашата ложа се водеше от югославският премиер, също така масон, Анте Маркович. Затова всичките три ложи, както и голямата ложа трябва да бъдат регистрирани в Сърбия. Тогавашните прописи разрешаваха това да се направи само като регистрация на гражданско сдружение в МВР в Сърбия. Обаче записването не бе направено затова, че МВР отговори, че формирането на масонски ложи е политически въпрос и не е нужно съгласието на Президентството на Сърбия. Тогава реших да отида в Президентството на Сърбия. Проведох разговор с тогавашния член на Президентството на Сърбия Слободан Вучетич. Обясних му основните принципи на масонството, потенцирайки му че регистрацията на ложите на свободните строители може положително да се отрази на Запад затова, че ложите могат да работят само в демократични системи и че в страните с диктатура те са забранени. Вучетич ми каза среща със Слободан Милошевич. С него се срещнах в началото на април 1990г. в зградата на Президентството на Сърбия. Запознах тогавашният президент на Сърбия с факта, че масонството като неправителствена и непрофитна организация не се занимава с политика и стопански цели но чрез контакти може да свърже републиката със света. Също така му предохих, че масонството е патриотична и хуманитарна организация която се отрича от политическите и предателските идеи и че работи в полза на своята страна и народа. Казах му също така, че процесите на демократизация на предишните комунистически страни имат подкрепата от всички масони по света. Информирах го за моят опит с Борут Деклев, полковник на ЦИА и го помолих да го вземе от Президентството на Югославия предложението на Проектантската компания за развитие ЦЕИ ХЦ за бъдещето на Югославия и да се запознае с него. На края му предложих да подкрепи създаването на Голямата ложа на Югославия и да приеме делегацията на Свободните строители на Югославия. Милошевич ми призна, че от него било искано да забрани моята книга “Масоните в Югославия”, но той не направил това а прочел книгата. Каза ми, че бил информиран за проекта на Деклев и че не вярва, че Рокфелер е масон. След това Милошевич ме попита дали Йосип Броз е бил член на масонската ложа “Либертас” и дали комунистите и усташите са сътрудничили чрез тия две ложи? Отговорих му, че Тито е бил член на масонската ложа “Либертас”. Тогава президентът на Сърбия се съгласи за формиране на Голямата ложа на Югославия. Няколко дни по-късно МВР на Сърбия ни издаде решение за регистрация на граждански сдружения за три ложи”.

Хората които бяха пряко замесени в разпадането на СФРЮ били членове на шотландският ритуал на Южната юрисдикция на Свободните строители. Както бе публикувано в Америка, членове на този ред били Карингтън, генералния секретар на ООН, Перес де Куеляр, президента на Франция, Франсоа Митеран, министърът на външните работи на Италия Джани де Микелис, американският президент Джордж Буш, държавния секретар за външни работи, Джеймс Бейкер, Хенри Кисинджер...

“По това време се подготвахме за път до Вашингтон, за среща с американските масони, на които им отправихме апел за мирно решаване на кризата в Югославия, и затова делегацията на масоните от Голямата ложа на Югославия поиска прием при президента на Югославия. Вместо предвидения половин час при Добрица Чосич останахме двойно повече”, разказва Ненезич. “Дори заради нас беше отложена и срещата със Слободан Милошевич. Чосич тогави ми разреши да говоря от негово име пред американските политици и когато се върна да отиде при него и да му разкаже своите впечатления и ефектите от престоя в Америка. Когато напускахме неговия кабинет, пред вратата се срещнах със Слободан Милошевич и неговата свита. Чосич използва шанса да ме запознае с него. Обаче Милошевич каза, че всичко знае и прокоментира новината, че ще пътуваме

за Америка с думите: “Масоните от Голямата ложа на Югославия не работят срещу интересите на държавата и сърбите!”

Един от главните принципи на организирането на масоните е: “една държава – една голяма ложа”. С решение на Голямата ложа на Югославия нейната юрисдикция се простира само на територията на Сърбия и Черна Гора. Но, според думите на Ненезич, тази ложа има доста членове и в Република Сръбска и Босненската федерация.

Ненезич припомня, че масоните често посещавали Сараево и Босна. Дори Гаврило Принцип бил под влияние на сръбските масони. Сред масоните бил и ерусалимският мюфтия Ел Хусеин, който имал чин на СС-групенфюрер и който най-много повлиял на създаването на мюсюлманската “Ханджар” СС дивизия и често идвал в Сараево. Един от най-видните масони в Сараево бил Мустафа ефендия Джумхур, бащата на известният художник и публицист Зуко Джумхур.

Зоран Ненезич казва, че Кралство Югославия било масонска творба. Под влияние на английските и френските Свободни строители е създадено кралството на СХС за чието формиране добре са кумували и сръбските регенти масони начело с регента, по-късно крал на Югославия, Александър Карагеоргиевич. И СФРЮ, както и нейният континуитет били масонски творби. Това се вижда и от мултиетничността която е един от основните постулати на масонството. След приключването на Втората световна война, Свободните строители чрез Чърчил довели Тито на чело на Югославия и с постоянни финансови инжекции го подпомагали да остане на власт.

Ненезич казва, че масонството не познава вяра и че е абсолютно без значение дали някой е от мюсюлманско, християнско или някое друго вероизповедание.

Първото и основно условие за да да стане някой масон е да вярва в Бога, не е важно кой, само да бъде верник. Масонският брат трябва да бъде добър оратор, интелектуалец. Това са обикновено хора на добър глас или върховни специалисти за някоя работа. При това изобщо не е задължително да бъде богат. Годишният членски внос който се заплаща е почти символичен. В цялата тази работа голяма роля имат и чуждестранните разузнавателни служби. Членове на масонските ложи могат да бъдат само мъже. Те между себе си викат братя. Масонската дума инициация, тоест влизане в съюза на свободните строители, значи “ново начало”, прекъсване със старите методи на работа и на живот, и влизане в един нов живот с по-голямо доверие, продълбочено разбиране и качество. Балотажа, както се нарича гласуването, се извършва мълком, с пускане на топчета в специални кутии. Ако не се пусне нито едно черно топче, това значи, че балотажът е светъл, а това означава че кандидатът е приет в масонския съюз.

Според масонските правила, в една страна и на нейната територия, може да съществува само една Голяма ложа, която е самоуправителна, самостоятелна и суверенна. На масоните им е забранено да държат политически говори и публично да говорят за своите активности.

В голямата ложа на Югославия, която е формирана по време на СФРЮ, от по-известните членове са били: писателят Милорад Павич, покойният професор Андрия Гамс, писателят Борис Печич... От Хърватско членове са били адвокатът Силвие Деган и лекарят Асим Куряк. Сред членовете имало художници и успешни делови хора. През 1993г. от Голямата ложа на Югославия излезли определен брой масони и формирали Регулярната голяма ложа на Югославия, а за нейн Голям майстор бил избран Драган Танасич. Обединените големи ложи на Германия признават тази ложа като единствена Голяма свободна власт за Сърбия и Черна Гора. Член на Регулярната голяма ложа на Югославия е и Душан Михайлович, републиканският министър на полицията.

Ненезич казва, че много често пъти пътува в други страни и то обикновено под чуждо име. Целта на тия пътувания е съединяването на хората с хуманитарни цели. “Мога”, казва Ненезич, “да ви покажа договори на стойност осем милиарда долара. Аз съм посредничил в техните контакти. Също така, през последните години успяхме да обезпечим около 13 милиона марки за нашите хора които бяха погодени от нещастните събития на тези пространства”.

Въпреки че мнозина изедначават “Ротари клуб” с масоните, Ненезич твърди, че тези две организации нямат нищо общо. Символа на ротарите е зъбчаникът, който означава движение и сила, а на масоните – згломера и пергела. В СРЮ съществуват 15 ротари клуба. Освен това, Ротари клубовете не са само мъжки организации, и за разлика од тях, масоните са тайна. Ротари клубовете са явна организация която всичките свои активности ги върши публично.

Дали и колко масоните са повлияли върху разпадането на СФРЮ?

“Голям брой на свободни строители, главно от югославско потекло, направиха контакти с мен и си кореспондирахме. Един от тях бе и Борут Деклев, а другият д-р Златко Ламбергер от Германия. Борут Деклев веднъж ми предложи да изследвам масонските архиви в чужбина. 1985

година за първи път се срещнахме във Виена. На тая среща, той отворено ми каза, че е висок чиновник на разни правителствени агенции в САЩ, експерт и полковник на ЦИА за Балканите. Това го потвърди показвайки ми служебните разузнавателни документи. Каза ми, че повече пъти е бил в Югославия като разузнавател на ЦИА. От Югославия е изгонен 1979г. с четири годишна забрана за влизане в страната. Югославската стопанска камара го сложила на “черната листа” на личности на които им е забранен всякакъв контакт с югославските фирми. По искане на шотландският ритуал на Южната юрисдикция на САЩ, той беше рецензент на моята книга. Върховният съвет на тази ложа заключил, че някой от властта на тогавашната СФРЮ тайно ми е разрешил изследването на югославските архиви, че моята книга за масоните можела да бъде обявена само със съгласието на някого от политическия връх. Тъй като съм бил преценен като “специалист по въпросите на свободните строители”, Деклев ме помоли на политическия връх на СФРЮ да му предам желанието на американските масони около определени масонски въпроси за Югославия, но и около предложенията за бъдещите и политическите процеси в Югославия. Никога не разбрах кой от Президентството на СФРЮ е дал разрешение да разгледам югославската архива за масоните, но предполагам, че това е бил Стане Доланц който искаше да тестира как югославската общественост след смъртта на Тито ще реагира на приказките за масоните. Обаче, същевременно наредил на агентите от ДБК да ме следят. Значи, аз бях избран от югославското правителство да му пренеса американските масонски желания. Веднъж ми казаха, че не съм повикан за разузнавателна работа, потенцирайки, че има много югославяни които работят това.

Борут Деклев ми показва много секретни американски документи за СФРЮ. Материалите които се отнасяха за Югославия още тогава съдържаха проект на американската политика до 1993 година с всички алтернативи. Тъй като дотогавашното развитие на вътрешните икономически и политически отношения в СФРЮ не показваше, че Югославия може да се справи със своята криза, в ЦЕИХЦ (проектантска компания за международно развитие), решиха на Югославия да й предложат икономическа програма и реформи за опазване на нейния суверенитет. Тази програма ми беше дадена да я проследя на югославските власти и да предложи нейното прилагане.

Тази американско-съветска програма беше съставена от две части. В първата се намираха анализите за югославската криза и мерките за стабилизация на югославското стопанство. Във втората част се намираха анализите и мерките които трябва да се предприемат ако СФРЮ отхвърли участието в ЦЕИ ХЦ, а които съдържаха всички точки на разединяването на югославската федерация, от политическите до икономическите и националните. В случай на приемане на програмата, СФРЮ щеше да бъде приключена в ЦЕИХЦ на Австрия и в кратък период щеше да стабилизира своята икономика и да запази целостта на страната. В случай, че югославските власти не приемат приложената програма за участие в ЦЕИХЦ, американската и съветската страна щяха да подкрепят антагонизмите и щяха да допринесат за разпадането на СФРЮ по национално републиканските нашивки. Доколкото СФРЮ не приемеше тази програма те предвиждаха, че държавата ще се разпадне най-късно до 1992 г.

След завръщането в Югославия, официално се обърнах към държавните органи на Сърбия и съюзните органи. С мен разговаряха и служителите на Държавна сигурност. Решението на югославското правителство по този въпрос беше пролонгирано до октомври и ноември 1985 г. Накрая, в СДБ и в съюзните органи беше преценено, че Борут Деклев няма голям престиж в югославската разузнавателна служба и че те не вярват, че Деклев е масон от 33-та степен. Това беше главната причина за неприемане на инициативата на масоните за разговор за влизане на СФРЮ в програмата на ЦЕИХЦ.

Стане Доланц, председател на Съвета за защита на конституционното устройство на страната, най-много допринесе Югославия да не приеме предложението на ЦЕИХЦ. За такова решение имаше пълната подкрепа от Йосип Върховец, първият човек на Хърватска в югославската федерация.

Когато за първи път отпътувах за Виена за да предам окончателния негативен отговор, Борут Деклев ми предаде документите от които ясно можеше да се види, че той е масон от 32-ри степен. Деклев почина 1986г., а след това се случиха събитията които той предвести.

**(Статията е препечатана от македонският информативно-политически дневник
“Дело” от 31 август 2002 г.)**

Йордановден – между църковното песнопение и чалгата

Пише: Мая Николова

Честването на коледните и новогодишните празници в Босилеград по “българският” и по “сръбският” календар тази година показва, че у нас наистина настъпва време разделно. Комедията която се разигра на митницата със задържането на коледните пакетчета на 29 януари миналата година, играта на “криеница” между кмета, шефа на митницата от една и служителите на КИЦ-а и гостите от Столична община от друга страна, беше само увертюра към онова, което последва на 14 януари при честването на “сръбската нова година”, и по-късно – на Йордановден.

Незнам откъде-накъде сръбските националисти честването на Нова година по стария календар го изкараха на “сръбска нова година”, нещо за което им се смеят навсякъде по света, но видях, че честването на “сръбската нова година” в Босилеград изглежда някак пресилено и изкуствено – в ритъма на “Чачак” и разредена с водица греяна ракийка сред група сеирджии събрали се пред банката в центъра на града. Казват, че кметът Владимир Захариев довял с “Ладата” си едни селски сани от Млекоминци с чимширка на сплъщите, но от друга страна пък група млади сировскари обикаляха улиците и домовете на хората в духът на старата българска традиция.

Честването на Йордановден още по-дебело подчерта различията между “пробългарското” и “просръбското” течение което после припламна и на политическата сцена и се разрасна в нечуван досега скандал.

В организация на КИЦ “Цариброд” в Босилеград по този повод на опознавателно частно посещение пристигнаха две депутатки от НДСВ, една преподавателка от Софийската духовна семинария и двама ученици. Депутатките проведоха разговори с ръководството на КИЦ-а и Общинската организация на ДСБЮ, а всички заедно с отец Йоан на Йордановден по “сръбския” календар отслужиха литургия в село Рибарци в черквата “Св. Параскева” и извадиха кръста.

В духът на 1948 година, гостите от България пред самата черква в Рибарци бяха посрещнати от трима добре екипировани полицаи, а само няколко часа след това в Босилеград отец Йоан бе разпитан от граничната полиция и църковните власти в Белград и Враня, кой е поканил “двамата български свещеника” които уж служили литургия на “суверенната сръбска територия”?

На другия край, в Босилеград, сръбският свещеник също отслужи литургия и бе изваден кръста от реката с неизбежната асистенция на кмета и оскверняване на християнският обичай със заглушителна сръбска чалга сред която едва-едва се чуваше гласът на свещеника и откъслечни думи от Евангелието! Един гражданин поиска от свещеника да се спре музиката, но кметът каза, че това не е негова работа! След като кръстът бе изваден от реката, (от облечен човек)! босилеградчани се наредиха пред казана със светената вода където сега вече пенсионираният командир на полицията Радомир Йойич им точеше светена вода в пластмасови бутилки!

За съжаление, в целият този панаирски сеир имаше от всичко по нещо: показан и пресилен “сръбски” бабаитлък на хора които очевидно имат проблеми с националното си самочувствие, лов на евтини политически поени, новокомпонирано показно “християнство” на хора с гузна съвест, забавление, празненство и най-малко – истинска вяра за изцеление и смирение на нашите озлобени и грешни души.

130 години от гибелта на апостолът Васил Левски

Васил Иванов Кунчев, дякон Игнатий, ЛЕВСКИ, е роден на 6 (18) юли 1837г. в град Карлово. Осъден и обесен от османските власти на 6 (19) февруари 1873г. в София. Преди първата си революционна обиколка из България, Васил Левски разговаря с Димитър Ценович, родолюбив българин, търговец в Букурещ. След разговорът с Левски, убеден от неговото слово, Ценович го пита. – Защо седиш и не отидеш в България?

Нямам пари г-н Ценович, а без пари нищо не може на тоя свят – отговаря Левски. Колко пари ще ти трябват в началото? – го пита търговеца. Малко – отговаря Левски. Стигат ми тридесет турски лири. Тридесет лири? Какво ще правиш с толкова малко пари? – възкликва Ценович.

Аз няма да отида да подкупвам турските министри, та да се нуждая от много пари. Аз имам нужда от пари, колкото да мога да пропътувам от тука до някои градове в България и да се облека – отговаря Левски.

С тридесет лири Апостолът на свободата тръгва срещу Османската империя, но преди всичко с любов и вяра към своя български народ.

Мисли на великия революционер

Целта ни в Българско е братство с всекиго, без да гледаме на вяра и народност; ръката си подаваме всекиму, който желае да пролива кръв с нас заедно за живот и свобода човеческа!

...ако спечеля, печеля за цял народ – ако изгуба, губя само мене си.

Днешният век е век на свободата и равноправността на сичките народности, днес сякой притеснен и потъкна, сякой комуто робските синджире тежът на вратъ, и който носи жалостното и срамотното име роб, напънал е сичките си сили, и нравствени и физически и търси случай да отърси от себе си, под какъвто начин и да би било робското тегло, да разкъса веригите робски, и да отстрани от себе си далече името роб, иска свободна да живее и да се наслаждава... иска да бъде човек; Роби сме и Ний Българете, и в нашата татковина върлуват турски золумкяри и яничари, и нашите долини ечът от робски охтения и въздишки; но и ние търсим случай да разкъсаме робските тези вериги, да изгониме далече от земята си турските Кеседжии, да подигнеме и съградим храм на правата свобода и да дадем секому своето.

Какви трябва да са водачите на народа, според Левски.

“...Трябва да са опознали до тънко човеците..., в какво са добри, а в какво не, де стоят техните слабости, щото да им се не дава да паднат в тях, и да не увреждат, да осъждат единия и другият без да се подвеждат в работата и пр. На такива хора дай работа, които са разсъдителни, постоянни, безстрашливи и великодушни – без тия, едно да липсува на водача на тая света работа, то той ще я улайнени както и да е.

Аз съм се обещал жертва на отечеството си, а не да бъда кой знае какъв. Там нека съди народът, а не да давам глас за себе си: това е презряно от човещината за глупаво и най-просто нещо.

“Божествена комедия”

“Оставете всяка надежда!” (надпис над входа в “Пъкьла” от Данте Алигиери)

Откакто Тито на една нога
преди години кацна при Бога,
и почна да рине кошарите райски –
у нас се навъдиха партии като зайци!
Избраха се страшни лидери –

гладен народ да се дзвери:
Кольо на Слобо помага
да издържи пред Карла в Хага,
и баба Юлка кураж да устиска,
в полата да се не надриска!
Старците от пенсионерската организация
основаха “Нова комунистическа партия,”
и с бастуни и терлици меки
тръгнаха по Титовите пътеки!
Срещу Клинтон в гърдите се друсат
и хуманитарния фасул му кусат,
а със склеротичният си ум,
свикват Шести Брионски пленум!
Тяхната ултра(мети)лява струя
в църквата пее алилуя,
по селски служби мъкне погачи,
и по събори сръбски шайкачи,
със гей ботуши парадира
и по улиците мастурбира,
с тежки клетви бойлии
и смъкнати сръбски бричлии!
Друг политик кривокрак
остави овчарския си кривак,
почна свилени костюми да носи –
не ще човекът типец да коси!
На радикалски войвода да сгоди,
почна сръбска политика да води,
отказа се от българската си нация
и от борбата за демокрация;
обяви се за Велика Сърбия –
от Вировитица чак до зад София!
Започна с разни сръбски велможи
да търгува с цимент, гъби и кожи,
така ни умен, ни бистър,
стана ми сръбски министър,
за смешки и подигравки –
гони сръбски двуглави чавки!
Някъде през Богородичини пости
доведе и Войводата на гости,
но щом го изведе на хорото –
Брицата вдигна знамето на ВМРО –го!
Войводата пръдна от страх,
на Гуйчък се вдигна облак прах –
всички сиплюнаха на петите,
и дадоха гас на колите!
Лидерът – бивш комунист,
за диви глигани специалист,
известен с мангърския си глас –
пораждаше демокрацията у нас!
После с шарена торба на шия
отиде по Скопско на просия,
почна бизнисмени да дави –
“Вашинец” партия ще прави!
Железни цървули прокина
да арестува редактора на “Бюлетина”,
да анулира резолюцията на ИБ-ето,

пьяна му прокапа от ченето!
Софийските павета ще протрие,
само да може КИЦ-а да закрие,
ама му Господ не даде –
от яд си пишлето преяде!
И Матицата нещо крои,
май че иска да се рои,
иска и тя да дойде на ред,
да си кусне пресен мед
и то с голямата лъжица –
ако може – от паницата на КИЦ-а!
В “Братство” на Милето,
чак сега пропя петлето –
седи в Сръбско и от там вика:
“Дръжте, изпуснахме езика!”
Въпреки че нацията ни пропада
Пеньо мисли, че награда му се пада,
ако не орден Светосавски –
може и “Паисий Хилендарски!”
Следващия либерален политик
по професия е гимнастик,
разбира и от машини перални,
предприе мерки радикални –
вдигна голяма женска патардия
издрънка на комунистите тенекия!
Като антикомунист заклет,
назначиха го за демократичен кмет,
но често викаше за справка –
госпожа началничката Славка!
За заслуги в демократичната борба
Ушан го гости с агнешка чорба,
и над комунистическия гроб
с един измамник се навръца боб!
Правомощията той прекрачи –
съпартийците на работа назначи,
и се разсърди на държавния премиер –
че не взе сина му за сръбски офицер!
Лидерът на “Гражданска партия”
назначиха за водоводжия,
строителния инженер с чук
повлече опашката на Вук,
активистът бай Славе Маслара
подпира на болницата дувара,
а Кадията седнал на маса –
оправя санитарската каса!
Да не е демокрацията за шен
назначиха и от ДСБЮ някой член,
но щом туриха нещо в портмонета,
оказа се, че са хептен ментета:
при първата бойна проба
извадиха седем членски карти из джоба
и нададоха предателски вик:
“Да живее Кощунница велик,
ексик от български език!”
Българският лидер ни се кара
иска и той да кусне попара,

не ще човекът трупи да бичи
иска с чужди пера да се кичи!
Думбазите от “Нова Сърбия”
купуват телета на вересия,
и будят патриотични чувства заспали,
с прокиснали гръцки портокали!
“Нова Демокрация” почна да рипа,
дойде с десет блиндиращи джипа;
всички бивши контрабандисти
станаха сербез партийни активисти:
бай Гьоре край скарата припка,
“Дроздо” свирка от една шипка –
на вътрешния министър се навират
само уема от митницата да събират!
Сред цялата тази дандания
батко Владко струпа партия,
и в нашият общински съвет –
влезе първият нестриган кмет!
Заедно със кака Вака
широко развя байрака;
“Край на всичко старо!” –
обяви Славчо Джокаро!
От партийният елит,
направиха експертски екип,
все от горски и овчари
трактористи и пощари,
обещаха мед и маст –
това е народна власт!
За управленски приоритет
и за сръбски просперитет,
батко Владко надве-натри
реши българщината да затри:
заседание той бързо свика –
съкрати Комисията по езика,
и антени прави та се пуши,
българската телевизия да заглуши!
Таман рече: “Към Европа!” –
стопанството хвърли топа!
Каква е тая работа проклета
няма пари в бюджета!
Батко Владко крои, ръчка –
няма му магическата пръчка!
Прави-струва – няма спас,
и към Белград даде гас!
Там ресора по приватизация
черпи с мека груинска ракия,
и на секретарките млади,
носи метър шоколади
гали ги по косата
и ги гледа в краката!
Залудо си прави труд:
“Влада Бугарин је луд,
зар не види где смо спали,
још нам само и он фали!”
Гледа Владко, време кратко,
топи се мандата братко!

Даде “Бор” под кирия,
в “Кобос” няма оправия,
над “Напредък” гарван грачи
кой що стигне – само влачи!
Правителството го вика,
да оправя багъка с езика,
от туй страда цяла нация –
няма европейска интеграция!
От местната индустрия
работи само общинската корупция.
Батко Владко тежко страда,
рейтинга му низко пада,
тая есен, пуст късмет,
гласуваше всеки трет!
В “Блиц” пише цели драми –
ядат го 7-те български програми!
“Кобослийките” саглам се ежат –
глушината ще му режат!
“Пипна ли го, - вика Стана –
като гълъб ще изхвъркне от тавана”!
“Стигна ли го, - крещи Трена –
няма вече да дойде на смена!”
Батко Владко гледа, слуша,
и при дебейците се гушка:
“Спасавајте мене и Србију –
оде моје дупе на кирију!”

*

Тихо стене Долината на плача
градът тъне в зоната на здрача,
нийде жива душа няма вече
младите избягаха далече.
Погребални шествия се точат бавно –
отива си миналото славно,
предатели низко коленичат
шпионите често доносничат;
още лаят полицейски псета –
глух остава гласът на поета!
Няма хляб ни поминък – тежко време,
опозицията пак унило дреме
и повтаря клишетата стари –
робби стари – нови господари!

Иван Николов

Хамелеони

Отправляме едно послание
към зоолозите и останали
учени по света:
Ако сте си мислили,
че царството на хамелеоните
са Мадагаскар и други
екзотични места, тогава

заповядайте на гости
на територията на нашата община!
Нашето гостоприемство
е известно от стари времена,
само елате, няма да ви търсим
туристическа виза.
Още от времето на
Втората световна война,
нашите хамелеони станаха научна
атракция: избраха си
повече нюанси от
цветовете на дъгата.
По Титово време,
многократно се снимаха
на митинги пред общината
и гордо гледаха към щафетата.
Мнозина си обезпечиха
семействата, другите се
каеха – сега са на върха,
но пък малки са им децата.
Що да се прави – израснаха
им децата – но за
щастие дойде времето
на Слободан и Мира.
Започна Голямата плячка
на народа, започна отново
хамелеонския възход
към небесата. С подкрепа
на хора държавната служба
устроиха фамилиите си,
напълниха гушата, а много
почтени младежи
изгониха от работа.
На народа му дотегна –
изгони СПС-овската
върхушка и се зарадва
на настъпилата демокрация!
Но уви, хамелеоните
пак изплуваха на повърхността.
Пак назначават на работа
членове на своите и
други хамелеонски семейства,
а ти почтени народе,
трай и чакай; може би
някой от хамелеоните
ще ти помогне –
да пропаднеш вдън земята.
Наште хамелеони
като че ли знаят и
за реинкарнация – и кога
отидат в пенсия
пак им е мила някоя функция.
Затова заповядайте учени
от страната и от света – да видите
нашата научна атракция.
Дано след това,

те и тяхната компания
се преселят в историята
щото те са доста плахи и уязвими
животни, но на народа
вече му дотегна.

Кой ги открадна...

Уважаеми велможи и господа!
Годините минават, вие се
сменявате на властта, несъмнено
удобни са вашите фотъйоли и кресла!
Парицата така искарана
не е горчива, зареждате си
живота с апартаменти и заведения,
а на трапезата ви
стои разнообразие от блюда.
Изкуствената усмивка е част
от вашата сценография,
направили сте си кръг
от малцинствена компания!
Да господа, вие сте една
дребна и вредна част от народа,
но се правите, че не осъзнавате това!
За малка плячка, за да
удоволите на своите лакомства,
вие сте готови да продадете
цялата разкош на нашата
природа, а навсякъде около вас
цари мизерия и безработица.
Мислите се за богове, но
ние знаем, че един е наш Бог,
а той забавя, но не забравя –
Дано не забравят и хората!
Гордо минавате по улицата,
но дали някога сте се запитали:
“Кой открадна усмивките
на хората от околната ви среда
и защо са им набръчкани лицата?”
Замислете се над греховете си
и над всичко това, защото
хората и без ваше “разрешение”
ще си възвърнат усмивката на лицата!!!

Божа Йованов

Помниш ли радостта и раздялата?

Помниш ли спомените които помня аз,
нощта, тихият вятър, реката и нас?
Спомняш ли си какво беше небето
луната, звездите, и тъгена на сърцето?
Помниш ли шепота на белите брези
и как се обичахме двамата –
пазиш ли още спомени тези?

Помниш ли още раздялата на моста
докато градът в сън тънеше,
защо тогава не ми каза “толкова е доста”
и че ние няма да се видим вече?

Остави ме!

Защо ме гледаш така
остави ме,
отдавна изчезна любовта –
нали това искаше?
Защо умивката тази
не ме привлича –
аз вече не съм онази
която искаш да бъда.
Няма назад вече,
остави ме,
от сърцето си далече,
ти можеш това, остави ме.
Пусни ме да живея,
не връщай спомените,
нека снегът покрие
следите, по които никога
няма да тръгнем вече.

Биляна Николова